

Utredning om sammenslåing av Revisjon Øst IKS og Innlandet Revisjon IKS

Innlandet Revisjon IKS

Innhold

Innledning.....	5
Bakgrunn for utredningen	5
Om utredningsarbeidet	5
Mandat og avgrensninger	5
Rapportens oppbygging	6
DEL 1 FAKTA OM SELSKAPENE	7
Kort informasjon om selskapene.....	7
Selskapenes styring	8
Selskapenes organisering	8
Styringsdokumenter	11
Selskapenes ansatte	12
Personalets aldersfordeling pr. 1.1.2025	12
Gjennomsnittslønn på gruppenivå	13
Arbeidstid	15
Bedriftshelsetjeneste	15
Selskapenes IT løsninger	15
Selskapenes regnskaper, kapital og forpliktelser	16
Regnskapsprinsipper	16
Regnskap og revisjon.....	17
Budsjettet omsetning 2025.....	17
Selskapenes timepriser 2025.....	17
Selskapenes resultater siste fem år.....	17
Deltagernes ansvar, eierandel og innskudd	19
Pensjon	19
DEL 2 MULIGHETER OG RISIKOER - VURDERINGER.....	20
Kompetanse og rekruttering	20
Styring, ledelse og kultur	21
Økonomi	22

Betydning for ansatte	22
Betydning for eiere/kommuner – etter at et selskap er i drift.....	23
<i>Vurdering av sammenslåing av selskapene - 2018</i>	24
8.1 <i>Utgangspunkt for vurderingen</i>	24
8.2 <i>Vurderingstemaer</i>	24
8.3 <i>Oppsummerende vurdering</i>	26
DEL 3 ORGANISERING AV NYTT SELSKAP	28
Valg av selskapsmodell.....	28
Videreføring av organisasjonsnummer	28
Selskapets navn	29
Selskapets hovedkontor og annen lokalisering.....	29
Selskapsavtale	30
Medlemskap.....	30
Kostnadsfordeling – betalingsmodell	30
Oppdragsavtaler og engasjementsbrev	31
Regnskapsprinsipper	31
Bemanning og lønn.....	31
Ledelse og administrasjon	32
Styringsdokumenter og kultur.....	32
IT-løsninger.....	34
Bedriftshelsetjeneste	34
DEL 4 OPPLØSNING AV DAGENS SELSKAPER	35
Oppløsning av dagens selskaper, eller videreføring?	35
Prosess knyttet til avvikling av Revisjon Øst IKS.....	35
Prosess knyttet til dagens deltakere i Innlandet Revisjon.....	36
Pensjonsforpliktelser	36
Omstillingsutvalg- Interimstyre	36
Overføring av revisjonsoppdrag	37
DEL 5 ANDRE SAMARBEIDSFORMER	38
Vedlegg 1 - Vurdering av alternative selskapsformer	39
Ulike selskapsformer	39
Kort presentasjon av aktuelle selskapsformer i nytt selskap	40

Sammenligning av selskapsmodellene på sentrale punkter	42
Oppsummering og vurdering	44
Vedlegg 2 Vurdering av finansieringsform	46
Prissetting av revisjons- og veiledningstjenester – avregningsregime med eierkommunene.....	46
Vedlegg 3 Utkast til selskapsavtale	Feil! Bokmerke er ikke definert.

Innledning

Bakgrunn for utredningen

Representantskapet i Revisjon Øst IKS og styret i Innlandet Revisjon IKS vedtok hhv. september 2024 og februar 2025 å utrede en sammenslåing av de to selskapene. Det er forutsatt at utredningsarbeidet skal ferdigstilles innen sommeren 2025, og at en eventuell sammenslåing skal gjelde fra 1.1.2026.

Om utredningsarbeidet

I tråd med vedtak i representantskapet i Revisjon Øst IKS den 19.9.24 og styret Innlandet Revisjon IKS 26.2.2025 har de daglige lederne i selskapene ansvar for utredningen. Dette er i dokumentet kalt «arbeidsgruppa». Tillitsvalgte er blitt jevnlig orientert og hovedavtalen er blitt fulgt.

Vi har lagt til grunn at det ikke vil bli endringer i de individuelle arbeidsavtalene til ansatte i noen av selskapene. Dersom det vil bli aktuelt, må arbeidsrettslige regler om dette følges.

Mandat og avgrensninger

Bakgrunn for å utrede sammenslåing er vedtak gjort i representantskapet i Revisjon Øst IKS den 19.9.24. Representantskapet ga styret oppdrag om å ta kontakt med Innlandet Revisjon gjennom følgende vedtak:

Med forankring i representantskapet retter styret i Revisjon Øst IKS en henvendelse til Innlandet Revisjon IKS sine eiere/styret for å se på mulighetene for å få kunne utredet en sammenslåing av de to selskapene.

Styret i Innlandet revisjon IKS vedtok følgende i møte 26.2.25:

«Styret ber daglig leder utrede muligheter og risikoer ved en sammenslåing av Innlandet Revisjon og Revisjon Øst. Arbeidet skal gjøres i samarbeid med daglig leder i Revisjon Øst. Arbeidet kan ta utgangspunkt i utredningen som ble gjort i 2018 og skal resultere i et notat med forslag til løsning på sentrale punkter knyttet til opprettelsen av et nytt selskap.

I tillegg ber styret om at daglig leder sørger for en vurdering av hvilke konsekvenser som er påregnelige for Innlandet Revisjons eierkommuner mer spesifikt, både når det gjelder levering av tjenester og økonomi.

Styret ønsker også å få belyst andre mulige samarbeidsformer med Revisjon Øst.

Utredningene legges fram på neste styremøte.»

Rapportens oppbygging

Denne rapporten er delt opp slik:

- DEL 1 gir en presentasjon av de to selskapene, slik de er i dag.
- DEL 2 gir et bilde av hvilke muligheter og risikoer arbeidsgruppa ser ved å opprette et felles selskap.
- DEL 3 har et forslag til hovedpunkter knyttet til hvordan et nytt selskap kan organiseres og styres.
- DEL 4 gir et forslag til hvordan nåværende selskaper kan avvikles og et nytt selskap kan opprettes.
- Del 5 belyser at styret i Innlandet revisjon har bedt om at andre samarbeidsformer belyses.

I vedlegg 1 er det gitt en nærmere vurdering av aktuelle selskapsformer. I vedlegg 2 foreligger det en vurdering av ulike finansieringsformer og i vedlegg 3 framkommer forslag til ny selskapsavtale.

Den delen av vedtaket om omhandler en vurdering av hvilke konsekvenser som er påregnelige for Innlandet Revisjons eierkommuner mer spesifikt, både når det gjelder levering av tjenester og økonomi, er ikke en del av denne utredningen.

DEL 1 FAKTA OM SELSKAPENE

Kort informasjon om selskapene

Revisjon Øst IKS

Selskapet utfører regnskaps- og forvaltningsrevisjon for 16 kommuner i sørlige deler av tidligere Hedmark fylke.

Revisjon Øst IKS har hovedkontor i Løten og kontor i Kongsvinger. Per 1.1.25 har selskapet 22,4 årsverk fordelt på 23 ansatte. Det er 14 ansatte (13,8 årsverk) i Løten og ni ansatte (8,6 årsverk) i Kongsvinger.

Ingen utøvende revisorer må møte opp på flere kontorsteder. Imidlertid arbeider oppdragsansvarlige revisorer og daglig leder på tvers av kontorene, noe som også medfører kontordager i Kongsvinger for daglig leder. Ansatte har muligheter for å inngå hjemmekontoravtale inntil to dager pr uke. Avtalene løper seks måneder av gangen.

Kort historikk: Revisjon Øst IKS (da under navnet Hedmark Revisjon IKS) ble etablert 1. januar 2005, som en konsekvens av fusjon mellom Østerdal Revisjon IKS og Hedemarken Revisjon IKS. Fra 1.1.2012 ble selskapet utvidet med Hedmark fylkeskommune på eiersiden. Med virkning fra 1.1.2014 ble Glåmdal revisjon IKS en del av Revisjon Øst IKS. Hedmark fylkeskommune trådte ut av selskapet 31.12.19.

Innlandet Revisjon IKS

Selskapet utfører regnskaps- og forvaltningsrevisjon for 24 kommuner i tidligere Oppland fylke og Innlandet fylkeskommune.

Innlandet Revisjon har hovedkontor i Lillehammer og kontorer på Gjøvik og Otta. Per 1.1.25 har selskapet 23,2 årsverk fordelt på 24 ansatte. Det er 19 ansatte på Lillehammer, fire ansatte på Gjøvik og normalt en ansatt som arbeider på Ottakontoret. Enkelte ansatte varierer mellom arbeidssteder. Selskapet har åpnet for at det kan avtales inntil to dager pr uke på hjemmekontor etter prøvetidens utløp. Avtalene varer ett år.

Kort historikk: Innlandet Revisjon IKS ble etablert 1. januar 2005, etter fusjon mellom Sør-Gudbrandsdal kommunerevisjon, Sør-Oppland Revisjonsselskap og Oppland fylkesrevisjon. Ringebu kommune gikk ut av selskapet 1.1.2011. De seks kommunene i Nord Gudbrandsdal trådte inn i selskapet ved avviklingen av Nord-Gudbrandsdal kommunerevisjon 1.1.2018, og de seks Valdres kommunene kom inn i selskapet 1.1.2021.

Begge selskapene

- er medlem av arbeidsgiverorganisasjonen Samfunnsbedriftene og interesseorganisasjonen for kontroll og revisjon, NKRF.
- har ytelsesbaserte pensjonsavtaler gjennom KLP
- utfører regnskap- og forvaltningsrevisjonstjenester i henhold til kommuneloven og gitte standarder.

Selskapene leverer sine revisjonstjenester til eiene og andre virksomheter som kommunale foretak, interkommunale selskaper, stiftelser, fjellstyrer, kirkelige fellesråd og sokneråd som kan velge kommunens revisor som revisor. Innlandet Revisjon sa i 2023 fra seg oppdrag knyttet til fjellstyrer og sokneråd på bakgrunn av kapasitet. Revisjon Øst IKS har pr 31.12.24 totalt 92 særregnskap i sin revisjonsportefølje. Innlandet Revisjon IKS har tilsvarende revisjon av 102 virksomheter.

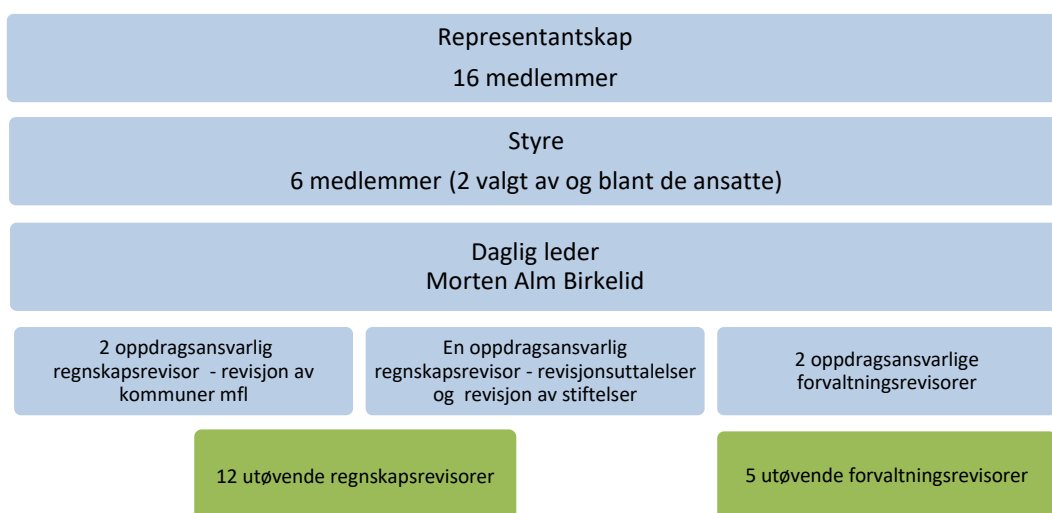
Selskapenes styring

Begge selskapene er organisert som interkommunale selskap etter IKS-loven, og selskapsavtalene har omtrent samme struktur. De bygger på prinsippet om at det skal faktureres etter medgått tid, og at selskapene ikke er ment å gå med overskudd over tid (dvs. at de ikke har næring som formål.) De er dermed ikke skattepliktige.

Innlandet Revisjon har utarbeidet styreinstruks og instruks for daglig leder. Tilsvarende dokumenter er ikke utarbeidet for Revisjon Øst IKS.

Selskapenes organisering

Revisjon Øst IK

Ledelse

Daglig leder har ledet selskapet, eller selskap som er del av nåværende Revisjon Øst IKS, fra 1995. Han har før dette seks års arbeidserfaringer fra Riksrevisjonen med både regnskaps- og forvaltningsrevisjon. Daglig leder har kontorsted i Løten og vanligvis én kontordag i uken i Kongsvinger. Daglig leder er tillagt alt personalansvar. De oppdragsansvarlige utgjør sammen med daglig leder, selskapets ledergruppe.

Regnskapsrevisjon

Revisjon Øst IKS har organisert utførelsen av regnskapsrevisjonsarbeidet med tre oppdragsansvarlige revisorer. To oppdragsansvarlige har ansvar for revisjon av kommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper, fellesråd og menighetsråd, og en oppdragsansvarlig revisor har ansvar for revisjon av stiftelser og uttalelser. To oppdragsansvarlige revisorer har kontorsted Kongsvinger og en i Løten.

- Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor I har for regnskapsåret 2025 ansvar for 11 kommuner.
- Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor II har for regnskapsåret 2025 ansvar for 5 kommuner.

Skjevfordelingen i antall oppdrag skyldes at den ene oppdragsansvarlige revisoren er nyansatt med virkning fra 1.8.24. Det planlegges en jevnere fordeling f.o.m. revisjonsåret 2026, mest sannsynlig fordeling i intervallet 6-7 og 9-10 kommuner.

Revisjon Øst IKS har tolv utøvende regnskapsrevisorer. Seks av disse har kontorsted i Kongsvinger, og seks i Løten. To av selskapets utøvende regnskapsrevisorer har ansvar for å bistå de oppdragsansvarlige regnskapsrevisorene i kvalitetssikringen av oppdrag.

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

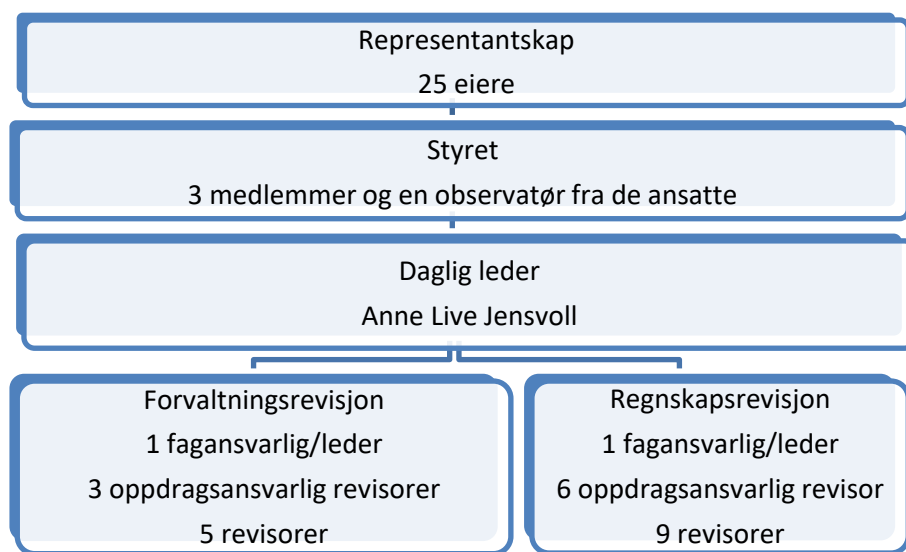
Revisjon Øst IKS har fra 1.1.25 to oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorer. En har kontorsted i Løten og én i Kongsvinger.

De oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorene har det faglige ansvaret for kvaliteten på forvaltningsrevisjoner, eierskapskontroller og øvrige særskilte bestillinger fra kontrollutvalgene.

Innen forvaltningsrevisjon arbeides det prosjektbasert. Ansatte kan arbeide med 2 - 3 prosjekter parallelt, og samarbeider med andre utøvende forvaltningsrevisorer og en oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor pr. prosjekt.

Kontrollutvalgene bestiller forvaltningsrevisjon, selskapskontroll og andre undersøkelser. Antall bestillinger pr år kan variere fra anslagsvis 65 – 100 bestillinger pr. år. Timer som stilles til disposisjon i kontrollutvalgenes bestillinger kan også variere, fra anslagsvis ca. 30 til 450 timer.

Innlandet Revisjon IKS

Ledelse

Daglig leder, fagansvarlig/leder for hhv. regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon og personal- og administrasjonsrådgiver utgjør ledergruppa.¹ På forvaltningsrevisjon vil det fra mai 2025 være på plass en leder med personalansvar. Det planlegges også at stillingen som fagansvarlig for regnskapsrevisjon skal gjøres om til en lederstilling med personalansvar.

Regnskapsrevisjon

Selskapet har seks oppdragsansvarlige revisorer, der fagansvarlig er en av disse. Tre av disse har kontorsted Gjøvik, de andre sitter på Lillehammer. Disse har ansvar for mellom tre og seks kommuner hver. Regnskapsrevisorene gjør ulike oppgaver i ulike oppdrag, og det er et samarbeid knyttet til oppdragene som utføres. De oppdragsansvarlige revisorene har det faglige ansvaret for sine oppdrag.

¹ I perioden mai 2024 – november 2024 fungerte fagansvarlig for forvaltningsrevisjon som daglig leder, og hun har fra november vært ansatt i stillingen.

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Innlandet revisjon har tre revisorer med oppdragsansvar, i tillegg til fagansvarlig/leder. Innen forvaltningsrevisjon arbeides det prosjektbasert. Ansatte arbeider normalt med 2 - 3 prosjekter parallelt, og samarbeider med andre forvaltningsrevisorer og/eller en oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor pr. prosjekt. De oppdragsansvarlige har ansvar for kvaliteten i sine oppdrag og bidrar inn i driften av avdelingen gjennom jevnlige møter med fagansvarlig leder der fordeling av oppdrag, status, framdrift, kvalitet og rapportering blir diskutert.

Styringsdokumenter

Revisjon Øst har et kvalitetsstyringssystem (ISQM) og en strategiplan. Hovedpunktene i strategiplanen er:

Visjon: *Revisjon ØST IKS – gjør deg og din kommune gode.*

Selskapet har fem overordnede mål knyttet til å tilby tjenester av høy faglig kvalitet, uavhengighet og objektivitet, bidrag til forbedring og attraktiv arbeidsplass. Visjonen og målene skal oppnås gjennom følgende K-mål:

Kompetanse/kunnskap, kvalitet, kunder, kunstig intelligens, kommunikasjon og kontroll. I tillegg er det et mål om kommunestruktur/kommunerevisjon som handler om struktur og sammenslåing.

Innlandet Revisjon har også et kvalitetssystem (ISQM) og en personalhåndbok der strategi, verdier og kultur er innarbeidet - «Slik gjør vi det hos oss».

I tillegg har selskapet en kompetansestyringsstrategi og arbeider med et dokument for virksomhetsstyring bl.a. med fullmakter og delegeringsreglement.

Visjon: *På vakt for fellesskapets verdier.*

Hovedmål og strategier vurderes å være omtrent lik det Revisjon Øst har.

Styret har vedtatt nytt mål for virksomheten framover:

Innlandet revisjon skal levere gode revisjonstjenester til konkurransedyktige priser til eierkommunene. Selskapet skal være – og framstå – profesjonelt, bærekraftig og fremtidsrettet.

Også Innlandet Revisjon har K-mål som viser fokusområder for å oppnå målsettingen:

- Kvalitet: Vi leverer riktig kvalitet til riktig tid. Standarder for god kommunal revisjonsskikk skal følges, og vi skal kvalitetssikre i tråd med rutinene.
- Kompetanse: Vi arbeider for den enkeltes og selskapets samlede kompetanse kontinuerlig skal utvikles. Vi deler kunnskap og erfaringer.
- Kommunikasjon: Vi har et klart og forståelig språk. Vi sørger for god dialog i gjennomføringen av revisjonen og har fokus på tillit, læring og forbedring hos kommunene og andre oppdragsgivere. Vi har en respektfull og god internkommunikasjon.
- Kultur: Vi jobber kontinuerlig med å forbedre oppgaveløsningen. Vi tar ansvar for våre oppgaver, vi involverer andre når det er hensiktsmessig eller følger av rutiner, og vi støtter hverandre. Vi bidrar til at det er hyggelig å komme på jobb.

Selskapenes ansatte

Personalets aldersfordeling pr. 31.12.2024

Revisjon Øst IKS

Aldersfordeling	20 - 29 år	30 - 39 år	40-49 år	50 - 59 år	60 - 69 år	SUM
Stillingsgruppe						
Daglig leder					1	1
Merkantilt ansatt						0
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor			1		2	3
Utøvende regnskapsrevisor		1	5	3	3	12
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor				2		3
Utøvende forvaltningsrevisor		3	1	1		5
SUM	0	4	7	6	6	23

Tabell 1: Ansatte etter aldersfordeling pr 31.12.2024

Selskapets gjennomsnittsalder pr 31.12.24 er 50,7 år.

Innlandet Revisjon IKS

Aldersfordeling	20 - 29 år	30 - 39 år	40-49 år	50 - 59 år	60 - 69 år	SUM
Stillingsgruppe						
Daglig leder				1		1
Personal- og administrasjonsrådgiver				1		1
Fagansvarlig regnskapsrevisor		1				1
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor			1	3	1	5
Utøvende regnskapsrevisor		1	5	2		8
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor			1	1	1	3
Utøvende forvaltningsrevisor			4	2		6
SUM	0	2	10	10	2	24

Tabell 2: Ansatte etter aldersfordeling pr 31.12.2024.

Selskapets gjennomsnittsalder pr 31.12.24 er 49,3 år.

Gjennomsnittslønn på gruppenivå

Tabellene nedenfor viser gjennomsnittslønn på gruppenivå pr 31.12.2024

Revisjon Øst IKS

	Gjennomsnittlig årslønn
Lønn - daglig leder	1 200 000
Lønn - oppdragsansvarlig revisor regnskapsrevisjon	952 500
Lønn - oppdragsansvarlig revisor forvaltningsrevisjon	911 667
Lønn - forvaltningsrevisor	716 800
Lønn - regnskapsrevisor	738 818

Tabell 5: Gjennomsnittslønn pr 1.1.2025

Selskapets oppdragsansvarlige regnskapsrevisorer har ansvar for utvikling av selskapets revisjonsmetodikk og arbeidsmetoder, opplæring av utøvende regnskapsrevisorer, i tillegg til faglig ansvar for alt revisjonsarbeid som utføres.

Selskapets oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorer har ansvar for utvikling av revisjonsmetodikk, fordeling av og oppfølging av bestillinger, samt oppfølging av de ulike kontrollutvalg mv. De har også det faglige ansvaret for kvaliteten på forvaltningsrevisjoner, eierskapskontroller og øvrige bestillinger, herunder at standard for forvaltningsrevisjon, RSK001 og for eierskapskontroll RSK002, etterleves.

Som nevnt foran utgjør de oppdragsansvarlige selskapets ledergruppe, sammen med daglig leder.

Selskapets seks statsautoriserte revisorer er medlem i Den Norske Revisorforening og får dekket sin medlemskontingent av revisjonsselskapet. Selskapets to statsautoriserte regnskapsførere får også dekket sitt medlemskap i Regnskap Norge.

Innlandet Revisjon IKS

	Gjennomsnittlig årslønn
Lønn - daglig leder	1 200 000
Lønn – personal- og administrasjonsrådgiver	870 000
Lønn – fagansvarlig regnskapsrevisor	964 000
Lønn – oppdragsansvarlig regnskapsrevisor	845 000
Lønn – utøvende regnskapsrevisor	715 000
Lønn – oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor	878 300
Lønn – utøvende forvaltningsrevisor	790 833

I Innlandet revisjon har fagansvarlig på regnskapsrevisjon ansvaret for å utvikle revisjonsmetodikk, systemer og maler. Fagansvarlig utpeker oppdragsteam, gjennomfører fagmøter, møter med oppdragsansvarlige og vurderer kompetansebehov. Fagansvarlig deltar i vurderingen av en eventuell modifisert konklusjon i revisjonsprosessen og etter behov i løpende faglige vurderinger. Han er også oppdragsansvarlig for tre kommuner og gjennomfører oppdragskontroll/kvalitetssikring for revisjon av årsregnskapet til de andre kommunene.

Fagansvarlig på forvaltningsrevisjon har ansvar for utvikling av revisjonsmetodikk, fordeling og oppfølging av bestillinger samt oppfølging av de ulike kontrollutvalg mv. Fagansvarlig leser igjennom og kvalitetssikrer alle rapporter.

Begge de fagansvarlige skal arbeide med å ivareta og utvikle kvalitet, kompetanse, kommunikasjon og arbeidskultur.

Oppdragsansvar innebærer å være faglig ansvarlig for arbeidet som utføres. Dette innebærer å levere riktig kvalitet til riktig tid. De oppdragsansvarlige bidrar inn i driften av fagområdet ved at de deltar i diskusjon rundt oppgaveløsningen på møter med fagansvarlig.

Det planlegges en organisasjonsendring i selskapet. Det vises det til det som er sagt om dette foran.

Arbeidstid

Begge selskaper har 37,5 timers arbeidsuke inkl. spisepause, samt fleksitidsordning.

De daglige lederne har lederavtaler og mottar ikke særskilt godtgjøring for overtid. Det samme gjelder fagansvarlig for regnskapsrevisjon i Innlandet Revisjon. Andre ansatte i selskapene får godtgjort overtid i samsvar med arbeidsmiljøloven og hovedtariffavtalen. I begge selskapene benyttes overtid i all hovedsak i perioden februar – medio mai.

Bedriftshelsetjeneste

Revisjon Øst IKS er IA-bedrift, mens Innlandet Revisjon IKS ikke er det. Revisjon Øst IKS er tilknyttet en bedriftshelsetjeneste. Det er ikke Innlandet Revisjon.

Selskapenes IT løsninger

Revisjon Øst IKS har driftsavtale om IKT-tjenester med Indigio IKT IKS som er en interkommunal samarbeidsløsning mellom ni kommuner på Hedemarken og i Kongsvinger-regionen. Hamar kommune er vertskommune. Indigio IKT drifter selskapets IT-nett, og innkjøp av IKT-utstyr skjer via rammeavtaler dette selskapet har med leverandører innenfor IKT og mobiltelefonen/mobiloperatør. Selskapet ivaretar i tillegg backup, IKT-sikkerhet og oppdatering av Windows og Office-produkter, herunder lisenser skjer gjennom de avtaler dette selskapet har med leverandører. Avtalen omfatter også brukeradministrasjon til nett. Selskapet benytter TEAMS i sin kommunikasjon med kunder mm

Revisjon Øst IKS har følgende programvare som ikke driftes av Indigio IKT IKS:

- Therefore (fra Canon), saks-, post og dokumentasjonssystem (arkiv)
- Power Office; Tidsregistrering
- Descartes (fra Sticos Visma), Revisjonsprogram for regnskapsrevisjon
- IDEA (fra Caseware), analyseprogram for regnskapsrevisorer

- Questback, for gjennomføring av spørreundersøkelser forvaltningsrevisjon
- Sticos oppslag kommune (fra VISMA), elektronisk oppslagsverk for oppslag i regelverk knyttet til regnskapsrevisjon
- Gyldendal Rettsdata Lovdata, elektronisk oppslagsverk for forvaltningsrevisjon

Selskapet har sky-tilganger til alle kommuneregnskap fra kontorene Løten og Kongsvinger mht. lese- og skrive-tilgang (ikke registreringsadgang). I tillegg er det tilganger til de fleste store særregnskapene via ulike skyløsninger. Tilgangene begrenses til dem som er tillagt revisjon av disse regnskapene.

Ansatte har en skattefri jobb-privat mobiltelefonordning med for vanlig bruk innenfor gavebeløpet på kr 5 000 pr år.

Innlandet Revisjon IKS har avtale om IKT-tjenester med IKT Valdres. Avtalen om IKT-tjenester gjelder brukeradministrasjon, Microsoft Office, E-post, tilgang til filområder, sikkerhetskopiering, telefoni herunder Teams. Innkjøp av IKT-utstyr skjer via rammeavtaler dette selskapet har med leverandører innenfor IKT og mobiltelefonen/mobiloperatør.

Innlandet Revisjon IKS har følgende programvare:

- Unit4; Tidsregistrering
- Descartes; Revisjonsprogram for regnskapsrevisjon
- SurveyXact; for gjennomføring av spørreundersøkelser forvaltningsrevisjon
- Sticos, elektronisk oppslagsverk for oppslag i regelverk knyttet til regnskapsrevisjon
- PDF-EChange Editor; PDF-lesing og redigering
- Gyldendahl Rettsdata Lovdata, elektronisk oppslagsverk for forvaltningsrevisjon
- EasyQuest - medarbeiderundersøkelser m.v

Selskapet har online lesetilgang til alle kommunens regnskapssystemer og de fleste mindre virksomhetene. Tilgangen begrenses til dem som reviderer disse regnskapene.

Ansatte har en skattefri jobb-privat mobiltelefonordning med vanlig forbruk innenfor gavebeløpet på kr 5 000 pr år. Selskapet bidrar med 5 000 kr ved innkjøp. Bruken er knyttet opp mot digital fakturakontroll.

Selskapenes regnskaper, kapital og forpliktelser

Regnskapsprinsipper

Selskapene benytter ulike regnskapsprinsipper. Revisjon Øst IKS følger kommuneloven og Innlandet Revisjon følger regnskapsloven.

Regnskap og revisjon

Revisjon Øst IKS kjøper lønns- og regnskapstjenester fra Hamar kommune som benytter skyløsningen Agresso fra Tietoevry. Innlandet Revisjon kjøper lønns- og regnskapstjenester fra Sparebank 1 Regnskapshuset SMN som benytter Tripletex.

Revisjon Øst leverer reiseregninger i Agresso-løsningen til selskapets regnskapsfører. Innlandet Revisjon leverer reiseregninger og utlegg til regnskapsfører i Tripletex.

Regnskapene til begge selskapene blir revidert av Viken Kommunerevisjon IKS.

Budsjettert omsetning 2025

- Revisjon Øst: 30,1 mill. kr
- Innlandet Revisjon: 36,5 mill. kr.

Selskapenes timepriser 2025

- Revisjon Øst:
 - Regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, inkl. møter kr 1 275
- Innlandet Revisjon:
 - Regnskapsrevisjon inkl. møter kr 1 250
 - Forvaltningsrevisjon inkl. møter kr 1 380

Selskapenes resultater siste fem år

Revisjon Øst (kommunale regnskapsregler):

Resultatregnskap	2020	2021	2022	2023	2024
Driftsinntekter	30 164 116	26 035 581	28 267 988	28 171 235	34 244 522
Driftsutgifter	26 652 581	27 188 613	30 855 089	31 296 645	33 497 937
Brutto driftsresultat	3 511 535	-1 083 032	-2 587 102	- 3 125 411	746 585
Årsresultat	0	-78 448	0	0	0

	2020	2021	2022	2023	2024
Balanse					
Eiendeler	78 690 072	83 354 797	84 701 237	86 429 633	91 666 947
Egenkapital	3 718 162	8 138 886	5 353 886	3 286 334	-113 535
Gjeld	74 971 910	75 215 911	84 165 351	83 143 299	91 780 482

Innlandet Revisjon (regnskapslovens regler):

Resultatregnskap	2020	2021	2022	2023	2024
Driftsinntekter	20 860 862	27 228 090	28 568 760	29 945 335	33 003 998
Driftsutgifter	19 844 859	26 753 121	28 385 270	32 620 601	30 887 425
Brutto driftsresultat	1 016 003	584 969	183 490	-2 675 266	2 116 573
Finansinntekt	102 880	58 985	371 693	935 316	1 088 207
Årsresultat	1 118 882	643 934	555 183	-1 739 950	3 204 780

Balanse	2020	2021	2022	2023	2024
Eiendeler	26 923 181	28 284 271	29 220 918	27 819 376	29 172 433
Egenkapital	18 680 681	17 829 647	19 235 846	17 495 914	20 700 694
Gjeld	9 093 534	9 603 590	9 985 054	10 323 462	8 471 739

Pensjonsforpliktelsene vises ulikt i et regnskap som benytter kommunelovens regnskapsregler slik Revisjon Øst gjør og regnskapslovens regler slik Innlandet Revisjon gjør. Regnskapslovens regler tilsier at pensjonsforpliktelsen ligger utenfor regnskapet slik at det er den årlige premien som føres, mens etter kommunelovens regnskapsprinsipper vises pensjonsmidler som eiendeler og pensjonsforpliktelse som gjeld.

Deltagernes ansvar, eierandel og innskudd

Den samlede innskuddskapitalen i Innlandet Revisjon IKS er kr 2 378 900, mens den i Revisjon Øst IKS med virkning fra 1.1.2025 ble utvidet fra kr 1 640 000 til kr 4 920 000. Eierandelen i Revisjon Øst IKS er fastsatt ut ifra eierkommunenenes driftsinntekter i regnskapsåret 2014. Eierandelen i Innlandet revisjon er fastsatt ut fra innbyggertall pr. 1.1.2004.

Pensjon

Begge revisjonsselskapene har KLP som sin pensjonsleverandør. Ansattes pensjonsordning er en ytelsesbasert pensjonsordning som gir en avtalt utbetaling ved oppnådd pensjonsalder. Innlandet Revisjon IKS har bygget opp fri egenkapital som er merket pensjonsfond, og som skal dekke pensjonsforpliktelser knyttet til pensjonister og tidligere ansatte med oppsatt pensjon. I Revisjon Øst IKS er det ikke bygget opp tilsvarende fri egenkapital.

Selskapenes reguleringspremier utgjorde i 2024 kr 2 746 487 i Innlandet Revisjon IKS og kr 2 736 483 i Revisjon Øst IKS. Reguleringspremien for aktive medlemmer utgjorde henholdsvis kr 559 598 og kr 823 696 i de to selskapene.

Dagens eierkommuner hefter for pensjonsforpliktelsene i forhold til sin eierandel i selskapet. KLP har beregnet engangspremien i de to selskapene til sikringsordningen ved en eventuell avvikling. Ifølge beregning fra KLP med beregningsdato 1.1.2025 utgjør dette for Innlandet Revisjon IKS et premiebeløp på kr 15,6 mill. kr, mens for Revisjon Øst IKS er premiebeløpet kr 16,2 mill. kr.

DEL 2 MULIGHETER OG RISIKOER - VURDERINGER

Kort oversikt over likheter og ulikheter i selskapene basert på redegjørelsen i DEL 1:

Likheter:

- Formål, organisasjonsform, selskapsavtaler, selvkost/fakturering etter medgått tid, avregning pr. år
- Årlige oppdragsavtaler
- Kompetansen på fagfeltene
- Arbeidsavtaler, mulighet for hjemmekontor, telefonordning
- Descartes og Sticos som arbeidsverktøy på regnskapsrevisjon

Ulikheter:

- Styresammensetning
- Egenkapital
- Timebetaling (Innlandet Revisjon har ulik sats for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon)
- Fullmakter til daglig leder
- Styringsdokumenter
- Organisering, ansvar
- Lønn og godtgjøringer
- Kultur, arbeidsform, effektivitet
- Administrative hjelpeverktøy

Nedenfor beskriver vi hvilke muligheter og risikoer vi ser knyttet til å opprette et felles selskap. De «tekniske» utfordringene knyttet til eiernes innskudd og forpliktelser bl.a. med hensyn til pensjon, omtales i DEL 4.

Kompetanse og rekruttering

Selskapenes samlede kompetanse er både av konkurransemessig og strategisk betydning for et nytt selskap. Selskapene har pr i dag en sammensetning av kompetente ansatte med variert erfaring både fra privat og offentlig virksomhet, samt ulike former for formell kompetanse. Selskapenes konkurransefortrinn er kunnskap om den enkelte kommune i sitt område, kommunal styring og -drift og kommunal revisjon. Et fokus på synergier knyttet til kompetanse er et mulighetsrom for utvikling i et nytt selskap. Kompetanse sett på tvers av regionene skal kunne bidra til et større kompetansemiljø og gi bedre muligheter for intern opplæring, deling av kunnskap og erfaringer, utvikling og læring.

Vi tror likevel ikke at rekruttering nødvendigvis vil bli lettere som følge av sammenslåingen. Det geografiske området vil ikke endres, og hovedutfordringen knyttet til rekruttering er at det er for få personer med relevant utdanning.

Det som kan tale positivt er at en større enhet kan gi bedre mulighet for mer fokus på ledelse og administrasjon, bedre systemer, bedre intern opplæring, tilgang på spesialister, større nettverk og muligheter for spesialisering. Det er grunn til å anta at dette bidrar til et godt omdømme, som igjen kan gjøre det lettere å rekruttere. Det kan også være at en større enhet i seg selv gir bedre mulighet til å markedsføre seg og skaffe seg «et navn».

Styring, ledelse og kultur

Gjennomgangen av styringsdokumentene tyder på at mål, retning og satsingsområder i hovedsak er relativt samsvarende og mulig å forene.

Når det gjelder styringsdokumenter ellers kan det se ut til at Innlandet Revisjon har flere oppdaterte dokumenter knyttet til personalforvaltning og styring, mens Revisjon Øst har en egen strategiplan med konkrete eksterne mål.

I dette ligger en mulighet til å ta det «beste» fra de to selskapene og benytte dette i et ev. nytt selskap.

Innlandet revisjon har i dag en personal- og administrasjonsrådgiver i 100 % stilling som vil kunne «betjene» alle ansatte i en ev. nytt selskap.

Det kan se ut til at daglig leder i Innlandet Revisjon har større fullmakter enn daglig leder i Revisjon Øst. Blant annet framgår det at styret i Revisjon Øst involveres i om stilling skal lyses ut og hvilket arbeidsområde den stillingen ev. skal ha.

Det vil kreve mer lederressurser når et selskap har opp mot 50 ansatte og fire kontorsteder enn et selskap som har halvparten så mange ansatte og bare to kontorsteder. Vi legger til grunn at en leder ikke bør ha personalansvar for flere enn ca. 15 personer. I tillegg må det være kompetanse og kapasitet til å drifte selve selskapet.

Det synes viktig at ny daglig leder både har fullmakt til å organisere selskapet for å sikre tilstrekkelig kompetanse og kapasitet både knyttet til ledelse (utvikling, styring og kontroll) og gjennomføring av oppdrag.

Arbeidsgruppa vil på generelt grunnlag påpeke at dersom to selskaper skal slå seg sammen, samkjøre systemer, arbeidsmåter og kultur, vil det kreve et internt fokus i oppstarten og noe tid framover. Det er viktig at eierne og kontrollutvalgene er innforstått med dette.

Økonomi

Hvilken økonomisk gevinst vil driften av en felles enhet ha sammenlignet med to atskilte selskaper?

Arbeidsgruppen mener det ikke er mye økonomisk å hente på sammenslåing. Dette bygger vi på at

- husleieutgifter vil være uavhengig av sammenslåing – forutsatt at alle kontorsteder opprettholdes.
- lønnskostnader og ev. andre goder vil øke fordi de må utjevnes mellom selskapene.
- reisekostnader vil øke fordi når ansatte av og til skal treffes, vil flere måtte reise langt. Det samme vil gjelde dersom revisorer og ledere skal reise til kontrollutvalg eller kommunestyre som ligger lenger unna de kommunene de betjener i dag.
- lederressurser vurderes å ligge på omtrent som i dag (muligens noe høyere dersom selskapet skal ha en egen assisterende daglig leder)

Utgifter til IKT-utstyr, drift og ulike abonnementer kan muligens reduseres noe ved at det kan være noe bedre betingelser pr bruker.

Betydning for ansatte

Utgangspunktet er at gjeldende individuelle arbeidsavtaler videreføres. Goder som ev. ikke inngår i arbeidsavtalen må vurderes konkret.

Dersom det skal fortsette med fire kontorsteder med fast bemanning og i tillegg en arbeidsplass på Otta, vil ansattes daglige reisevei ikke endres. Hvis det blir mer fleksibilitet knyttet til hvilke revisorer som arbeider med hvilke kommuner, vil det kunne bli lenger reisevei til f.eks. KU-møter, planleggingsmøter og oppstartsmøter, og mer tid kan gå bort i kjøring. Dette vil kunne reduseres dersom revisorer deltar på flere møter på Teams.

De fleste ansatte vil antagelig fortsette med omtrent samme arbeidsoppgaver som i dag. Rollen som oppdragsansvarlig er noe ulik i de to selskapene, og det er derfor påregnelig at enkelte av disse vil oppleve en forskjell når det gjelder ansvar og oppgaver. Oppdragsansvarlige vil neppe inngå i ledergruppa i et nytt selskap, men kan være støttepersoner og med i en «ledergruppe» på avdelingsnivå.

Et nytt selskap må også ha ny felles ledelse med en daglig leder. Det må derfor vurderes hvilken rolle dagens ledere skal ha i et ev. nytt selskap.

Det må utvises betydelig vilje blant ansatte for å tilpasse seg de endringer som er nødvendige knyttet til styring, ledelse og kultur. Dersom de ansatte ikke medvirker ved en positiv tilnærming, vil det gå mye tid som ikke er produktiv. I tillegg vil det kunne påvirke arbeidsmiljøet.

I dag vurderes arbeidsformen for gjennomføring av forvaltningsrevisjoner å være ganske like. Innlandet revisjon utarbeider normalt foranalyser til kontrollutvalgene som grunnlag for et vedtak om å bestille en forvaltningsrevisjon. Dette er ikke vanlig i Revisjon Øst som i stedet som en hovedregel utarbeider prosjektplaner etter bestillinger i kontrollutvalgene med bakgrunn i problemstillinger nedfelt i plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Vanlig arbeidsform er at det er en utøvende forvaltningsrevisor og en oppdragsansvarlig revisor pr prosjekt. Innlandet revisjon arbeider med å videreutvikle en arbeidsform med team der flere forvaltningsrevisorer arbeider sammen på et prosjekt.

Når det gjelder regnskapsrevisjon virker arbeidsformen å være mer ulik selv om begge bruker revisjonsprogrammet Visma Descartes. Revisjon Øst har flere ansatte på dette fagområdet pr. kommune, og har med det mulighet til å gå dypere inn i den enkelte kommune. Både Innlandet Revisjon og Revisjon Øst IKS har jobbet mye med å strukturere regnskapsrevisjonen og legge «lista likt» blant samtlige ansatte med f.eks. felles handlingsmaler mm.

Dette innebærer at det kan bli en utfordring å finne felles list for hvordan regnskapsrevisjon skal utføres. Samtidig gir det en mulighet til å sammenligne selskapenes praksis og lære av hverandre. Nivået i en felles praksis skal ikke nødvendigvis være den som er grundigst eller raskest, men hva som er «godt nok» og «riktig kvalitet».

Selv om arbeidsformen er lik, vil det kreve en justering av praksis. Dette vil kreve vilje og innsats fra ledere og medarbeidere i et nytt selskap.

Betydning for eiere/kommuner – etter at et selskap er i drift

Arbeidsgruppa tror en sammenslåing av selskapene kan bidra til et mer «profesjonelt» og «fremtidsrettet» selskap. Vi legger til grunn at selskapet må ha tilstrekkelig med kompetanse og kapasitet til både å drifte og utvikle selskapet. Med mulighet for mer utvikling, vil selskapet kunne gjøre tiltak som både bidrar til mer kvalitet og effektivitet. Dette kan f.eks. være knyttet til bruk av KI.

Et større selskap kan gi bedre mulighet for spesialisering på ulike områder og dermed at tjenestene blir bedre.

Personaloppfølgingen kan styrkes. Dette kan bidra til at ansatte opplever en god arbeidsplass og ønsker å bli i selskapet. God personaloppfølging kan også medføre mer utvikling og bedre ressursutnyttelse. I tillegg kan et godt omdømme gi positive effekter med tanke på rekruttering.

Ikke minst kan et selskap bidra til redusert sårbarhet og dermed bedre leveringsdyktighet – forutsatt at punktene over oppnås.

Arbeidsgruppa ser ikke at et selskap vil gjøre at kommunenes årlige kostnader vil bli lavere i snitt. Det vises til det som er sagt foran om økonomi. For enkeltkommuner kan det imidlertid bli en endring dersom eierforholdet mellom kommunene endrer seg.

Nedenfor har vi tatt med oss kapittel 8 i oppsummeringen fra 2018. Vi velger å ta med denne fordi den ble utarbeidet av en arbeidsgruppe som også hadde med representanter fra arbeidstakere. Arbeidsgruppa nå mener at det er de samme utfordringer vi står overfor nå, men at organisasjonene har utviklet seg siden 2018.

Revisjon Øst IKS er i utdraget omtalt som Hedmark Revisjon IKS.

Vurdering av sammenslåing av selskapene - 2018

8.1 Utgangspunkt for vurderingen

I kapitlene foran har arbeidsgruppen vurdert ulike temaer som er sentrale i forbindelse med en eventuell sammenslåing av Hedmark Revisjon IKS og Innlandet Revisjon IKS. For flere temaer er det skissert forslag til hvordan et nytt selskap kan se ut, blant annet selskapsavtale, kontorstruktur, kapitalinnskudd, samt løsning med hensyn til håndtering av pensjonsforpliktelser. På andre områder har arbeidsgruppen vært mer forsiktig med å skissere hvordan selskapet eventuelt vil se ut, dette gjelder blant annet hovedkontor og intern organisering av selskapet.

[...]

8.2 Vurderingstemaer

Ifølge referat fra oppstartmøte 27. juni skal drøftingen omfatte temaer som er angitt i pkt 3 i referatet. I referatet er det angitt ti temaer (de gjentas ikke her). Arbeidsgruppen mener at disse temaene i hovedsak er dekket i gjennomgangen nedenfor.

Vi har delt drøftingen i fem temaer, der vi trekker fram momenter som vi mener taler for/mot sammenslåing. For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at ulike temaene kan være overlappende. Oppsummerende vurdering kommer i kapittel 8.3.

Styring og organisering

Sammenslåing av selskapene vil bety om lag doubling av antall årsverk fra dagens ca 20 pr selskap til ca 40 i et sammenslått selskap. Arbeidsgruppen peker på følgende mulige konsekvenser:

- Flere ansatte ved en større organisasjon vil bety større styringsspenn for daglig leder, og kan gi behov for flere ledere med personalansvar.*

- *Et sammenslått selskap vil i utgangspunktet få fem kontorer, mot dagens henholdsvis to/tre kontorer (Hrev/Irev). Dette kan innebære større styringsutfordringer.*
- *Ny ledelses- og organisasjonsstruktur innebærer blant annet ansettelse av daglig leder, og opprettelse av ny intern organisering.*
- *Utvikling av nye rutiner og internt regelverk.*

Økonomi

Fusjoner og sammenslåinger innebærer alltid kostnader på kort sikt (fusjons-/omstillingskostnader), uansett om det er i privat eller offentlig sektor. Økonomiske fordeler vil eventuelt framkomme etter noen år. Kostnader på kort sikt (inntil ca tre år) kan antas å bestå i:

- *Økte IKT-kostnader/investering for å sikre lik plattform for ett felles selskap. Størrelsen på disse kostnadene, og fordeling av disse over tid, vil avhenge av hvor store endringer som må gjøres i leverandørforhold, valg av systemer, etc.*
- *Noe redusert produktivitet i perioder på grunn av møter, prosesser for samordning av virksomhetene, retningslinjer m.m.*
- *Noe redusert produktivitet i perioder på grunn av samordning av metodikk for revisjonsutførelsen.*
- *Økte lønnskostnader for å kunne samordne ansattes lønnsbetingelser m.m. Som oversikten i kapittel 2.2 er det ulikheter i lønnsnivå mellom de to enhetene.*

Når organisasjonen har «satt seg» så forventes at man i større grad kan se de langsiktige, økonomiske effekter av en eventuell sammenslåing:

- *En innsparing ligger i at nytt, sammenslått selskap kun vil ha én daglig leder (og ett styre). Innsparing i lederfunksjoner er likevel usikker, avhengig av behovet for mellomledere.*
- *Det kan ligge mulige kostnadsgevinster ved én felles IKT-leverandør*
- *En større organisasjon gir i utgangspunktet større mulighet til utvikling av kompetanse (se nedenfor) og mer spesialisering. Dette kan gi kostnadsfordeler.*
- *Det må påregnes noe høyere reisekostnader, bla. knyttet til at det antas at forvaltningsrevisorene på prosjektbasis vil arbeide innenfor hele den samlede geografien (slik tilfellet er i dag i Hrev/Irev). Metodeutvikling o.l vil også kunne gi behov for reisevirksomhet, men dette avhenger bl.a av hvordan enheten kan nyttiggjøre IKT-baserte løsninger.*

Kompetanse/Samfunnsutvikling

Samfunnsutviklingen går i retning av økende krav til kompetanse, formelle kvalifikasjoner og spesialisering i oppgaveutførelse. Vi vil peke på følgende momenter knyttet til eventuell sammenslåing:

- *En sammenslått enhet vil i utgangspunktet har større muligheter og ressurser til å utvikle medarbeidernes kompetanse og spesialisere medarbeiderne innenfor temaer/oppgaver.*

- *Utvikling i revisjonsfaget generelt, og kommunal revisjon spesielt betyr større krav til formell kompetanse til revisorer i kommunal revisjon. Arbeidsgruppen legger til grunn at en større enhet, med bredere fagmiljø, vil ha lettere for å utvikle og rekruttere ønsket kompetanse.*
- *Det må påregnes fortsatt sterk konkurranse om godt kvalifisert arbeidskraft. Dette gjelder så vel generelt, som innenfor kommunalrevisjon.*
- *IT-basert revisjon og robotisering stiller nye krav til IKT-kunnskap hos revisorene, noe som øker kravet til spesialisert kompetanse.*
- *Et sammenslått selskap vil ha flere kontorsteder og vil dermed ha mulighet til å rekruttere i et større (geografisk) arbeidsmarked.*
- *Kommunal revisjon står i et konkurranseforhold til private revisjonsselskaper ved at kommunene kan velge å konkurranseutsette revisjonen. Et sammenslått selskap antas å stå sterkere ressurs- og kompetansemessig.*

Organisasjon og bedriftskultur

Det er naturlig at to virksomheter med ulik historikk, interne rutiner, etc har noe ulik bedriftskultur. Dette antas at det kan noe tid før et sammenslått selskap vil fungere som én enhet. Dette berører det samme som nevnt under økonomiske konsekvenser på kort sikt (mulig tap av produktivitet). Det er viktig at den sammenslåtte enheten så snart som mulig fungerer som ett selskap. Hvis ikke vil det ta lengre tid før de omtalte fordelene kan realiseres.

Forhold til eierkommunene

Arbeidsgruppa er usikker på om, og eventuelt hvordan forholdet til eierne² vil kunne påvirkes. Vi vil peke på at flere eiere, og større geografi kan medføre at den opplevde avstanden mellom kommune og selskap blir større. Kommunene vil imidlertid fortsatt ha sin oppdragsansvarlige regnkapsrevisor, og forvaltningsrevisjonsprosjekter vil fortsatt bli bemannet ut fra hensyn til kompetanse og kapasitet.

8.3 Oppsummerende vurdering

Arbeidsgruppen vil peke på at det ligger mange interessante muligheter i en sammenslåing mellom Revisjon Øst IKS og Innlandet Revisjon IKS. Selskapene er ganske like i størrelse, sammensetning av kompetanse og eiere, og det burde derfor kunne ligge til rette for en sammenslåing som kan gagne både kommunene som eiere og brukere av det nye selskapets tjenester.

² Eierne utenom Innlandet fylkeskommune.

Kapittel 8.2 viser at det både kan trekkes fram fordeler og ulemper ved sammenslåing, og at mulige fordeler og ulemper er usikre. Fordelene ved sammenslåing ligger i hovedsak at dette vil kunne gi et sterkere og mer robust kompetansemiljø, samt bedre forutsetning for utvikling og rekruttering av ønsket kompetanse på sikt. Ulempene er knyttet til usikkerhet rundt hvor lang tid det tar å realisere slike gevinster, og at det kan oppstå styringsutfordringer i et nytt, større selskap.

DEL 3 ORGANISERING AV NYTT SELSKAP

Valg av selskapsmodell

Det vises til utredning av ulike selskapsformer som ligger vedlagt.

Arbeidsgruppen foreslår at en ev. ny revisjonsenhet organiseres som et interkommunalt selskap i samsvar med IKS-loven.

Dette begrunnes med at selskapsformen allerede er etablert, både i de to selskapene og i interkommunal revisjon generelt, samt at vi ikke kan se at andre selskapsformer har fordeler som oppveie dette. Denne selskapsformen bidrar dessuten til involvering fra eierne i selskapet.

Deltakerne utøver sin myndighet i selskapet gjennom representantskapet. Representantskapet behandler selskapets årsregnskap, budsjett og økonomiplan og andre saker som etter loven eller selskapsavtalen skal behandles i representantskapet.

Det foreslås å evaluere selskapsmodellen etter tre år.

Videreføring av organisasjonsnummer

Det foreslås at organisasjonsnummeret til Innlandet Revisjon IKS som er det største selskapet, videreføres til et ev. nytt selskap.

Alternativet hadde vært å opprette et nytt selskap med nytt organisasjonsnummer. Velger man å opprette et helt nytt selskap, vil alle verdier og forpliktelser som ligger i dagens selskaper gjøres opp med selskapenes nåværende eiere, og alle de nye eierkommunene starter «likt» med blanke ark.

Arbeidsgruppen anbefaler at i stedet alle verdier og forpliktelser som ligger i selskapene i dag videreføres på organisasjonsnummeret til Innlandet Revisjon IKS. Unntak gjøres for innskuddskapital der endrede eierandeler i det sammenslåtte selskapet gjør den nødvendig med et nettooppgjør med kommunene. Arbeidsgruppen har kommet fram til at selskapet må ha en innskutt kapital på 10 mill. kroner for å kunne ta svingningene bl.a. i likviditet. Kommuner i Innlandet Revisjon som må bidra med større innskuddskapital får dekket denne ved at fri egenkapital i det nåværende selskapet omgjøres til innskutt kapital. Disse får derfor tilbakebetalt differansen mellom sin andel av den frie egenkapitalen og innskuddet i det nye selskapet. Eierkommunene i Revisjon Øst IKS får også tilbakebetalt noe av tidligere innskutt kapital siden disse kommunenes innskuddskapital i dag totalt sett er for høy i forhold

til deres andel i det nye selskapet. Innlandet Revisjon har i dag en innskuddskapital på kr 2 378 900, mens det den i Revisjon Øst utgjør kr 4 920 000.

Selskapets navn

Arbeidsgruppa foreslår at det nye selskapet gis navnet Revisjon Innlandet IKS. Dette for at selskapet skal fremstå som noe annet enn de to tidligere selskapene Innlandet Revisjon IKS og Revisjon Øst IKS. Det har med identitetsbygging å gjøre. I tillegg er det etter arbeidsgruppens vurdering mer trykk i navnet ved å sette Revisjon før Innlandet.

Selskapets hovedkontor og annen lokalisering

Selskapets hovedkontor legges til Lillehammer. Begrunnelsen for dette at kontoret da vil ligge midt i det geografiske nedslagsfeltet til selskapet.

Selskapene har pr i dag kontorstruktur som er tilpasset eierne og driften. Arbeidsgruppen ser ingen grunn til å forandre nåværende kontorstruktur som følge av sammenslåingen. Videreføring av dagens kontorstruktur vil bidra til at

- eierne i liten grad vil merke de interne organisatoriske endringer i det nye revisjonsselskapet, samtidig som tjenestetilbudet styrkes etter sammenslåing av revisjonsselskapene, og
- ansatte ikke får endret kontorsted som følge av en ev. sammenslåing.

Dette hindrer ikke at det kan bli endringer på kontorsteder og arbeidssituasjon som følge av samfunnsutviklingen og vanlig selskapsstyring. Forhold som kan påvirke kontorstruktur fremover er blant annet teknologisk utvikling, utvikling i antall kommuner, utvikling i antall ansatte, kompetansesammensetning samt ledelsen og eiernes vurderinger av behovet for å utvikle kompetanse.

Revisjon Øst IKS har leieavtale med KB Eiendom AS i Kongsvinger som løper til 31.12.2026. I Løten leier selskapet av Løten Almenning. Husleiekontrakten her utløper den 30.6.29. Begge de nåværende kontraktene har hatt en løpetid på 10 år. Leieavtalene kan sies opp ett år før avtaleperiodene utløper.

Innlandet revisjon sine lokaler på Lillehammer er avtaleperioden som utløper 31.12.2026. Kontorene på Gjøvik kan sies opp med ett års varsel og kontoret på Otta kan sies opp med 6 måneders varsel.

Selskapsavtale

Forslag til selskapsavtale vedlegges basert på at det nye selskapet fortsetter som et IKS.

Medlemskap

Begge revisjonsselskapene er i dag medlem i NKRF og Samfunnsbedriftene. Samfunnsbedriftene er den ledende arbeidsgiver- og interesse organisasjonen for kommunalt eide selskaper. Innlandet Revisjon har også medlemskap i Virke. Et nytt selskap forutsettes å være medlem i disse organisasjonene.

Kostnadsfordeling – betalingsmodell

Hovedprinsippet er at deltakerne faktureres etter medgått tid. Dette er en modell begge revisjonsselskapene har i dag.

Erfaringen er likevel at denne modellen har mange utfordringer både knyttet til budsjettering og avregning. Timer/kroner som er lagt inn i oppdragsavtalen, og som ikke er benyttet pr 31.12. avregnes i dag ved at kroner tilbakebetales til kommunen. Dette medfører økonomisk usikkerhet både for kommunene/kontrollutvalgene og for revisjonsselskapene.

Innlandet Revisjon har foreløpig ikke foreslått endringer i dagens modell. Revisjon Øst har foreslått en endring i modellen, som foreløpig ikke er vedtatt av representantskapet.

Modellen innebærer at avregning pr 31.12. gjøres ved at ubenyttede timer/kroner «føres som kortsiktig gjeld/fordring i selskapets balanse som kommunen/kontrollutvalget kan disponere senere. For enkelte kommuner som har lite midler til forvaltningsrevisjon, vil det kunne innebære mulighet for å gjennomføre et prosjekt f.eks. annet hvert år. Dette vil gjøre kontrollutvalgenes arbeid mer planmessig siden ubenyttede timer ett år ikke forsvinner pga. at de ikke kan overføres til bruk påfølgende år.

En variant av denne modellen er at felleskostnader selskapet har som ikke er knyttet til gjennomføring av revisjon, betales som årlig tilskudd. Dette er utgifter til husleie, administrasjon, ledelse, etterutdanning, IKT-linjer og nødvendige abonnementer osv.

Det må også vurderes om selskapet bør ha en grunnfinansiering som dekker faste kostnader knyttet til oppstartsarbeid for nye prosjekter og som kan dekke utviklingskostnader. Dette kunne legges i størrelsesorden 10-15 % av selskapets samlede budsjett.

Oppdragsavtaler og engasjementsbrev

Begge selskapene har i dag oppdragsavtaler inngått med de respektive kontrollutvalg. Disse regulerer hvilke tjenester som skal leveres, hvilket omfang de skal ha og hvilke timepris som skal legges til grunn for regnskapsrevisjon, avtalte kontrollhandlinger, bistand og rådgiving knyttet til regnskapsrevisjon.

I tillegg er det satt rammer for bestilling av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll, samt mindre bestillinger. I oppdragsavtalene settes det også rammer for revisors deltakelse i møter i kontrollutvalg og kommunestyre.

Arbeidsgruppen foreslår at selskapet fortsetter praksisen med å inngå oppdragsavtaler med de enkelte kontrollutvalgene. Det legges til grunn at det nye selskapet vil ha ulike timepriser for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Engasjementsbrev inngås med alle andre virksomheter som selskapet utfører regnskapsrevisjon i.

Regnskapsprinsipper

Hovedregelen er at et interkommunalt selskap skal følge regnskapslovens bestemmelser, men kan i selskapsavtale velge å følge de kommunale regnskapsreglene. Arbeidsgruppen foreslår at et nytt selskap følger hovedregelen for interkommunale selskaper, dvs. fører regnskapet etter regnskapsloven. Det er antagelig mulig å følge regnskapsreglene for små foretak.

Bemanning og lønn

Arbeidsgruppen ser i utgangspunktet ikke behov for endring i bemanning som en direkte følge av sammenslåing av de to selskapene. De ansatte har samlet sett bred formell kompetanse og lang erfaring fra offentlig revisjon og offentlig sektor, og vil således kunne utføre oppgavene i et sammenslått selskap.

Ansatte som endrer ansvarsområde og får mindre ansvar har rett til å beholde lønnen i det nye selskapet. Der noen ev. får vesentlig endring av arbeidsoppgaver eller ekstra ansvar, må lønn forhandles med vedkommende. Hvordan ulikheter i lønn mellom selskapene bør utjevnes, vil bli diskutert med de tillitsvalgte. Det bør vurderes om interimsstyret bør fatte et prinsippvedtak som gjelder overgangen. Arbeidsgruppes forslag er at lønnsforskjeller som skyldes ulik policy bør jevnes ut i lokale forhandlinger i løpet av et par år. (Dersom medlemskap i revisorforeningen o.l. er tatt inn i de individuelle arbeidsavtalene, bør det vurderes om dette bør gjelde alle i det nye selskapet.)

Ledelse og administrasjon

Et nytt selskap må ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet i ledelsen til å drifte selskapet i tråd med lover og regler, kunne drive utviklingsarbeid og ha god personaloppfølging. Ny daglig leder må ha fullmakt til å organisere det nye selskapet, men følgende kan være et mulig utgangspunkt når eierne skal ta beslutning om sammenslåing av selskapene eller ikke:

- daglig leder
- ev. assisterende daglig leder
- personal – og administrasjonsrådgiver
- en leder for avdeling *forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll*
- to ledere for avdeling *regnskapsrevisjon* (f.eks. med ansvar for hhv. Øst og Vest)

Det legges til grunn at selskapets ledergruppe kan bestå av disse personene. Leder for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll og lederne for regnskapsrevisjon vil i så fall ha personalansvar for inntil ca. 15 personer hver seg.

Daglig leder sitt løpende personalansvar for andre ansatte vil i ett nytt selskap begrense seg til ledergruppen og personal- og administrasjonsrådgiver.

Hver avdeling kan ha sin «ledergruppe» der de oppdragsansvarlige inngår.

Styringsdokumenter og kultur

Det må utarbeides nye styringsdokumenter for et ev. nytt selskap. Det må avklares hvilke ansvar og fullmakter daglig leder har. Dette er ulikt i dagens to selskaper. Arbeidsgruppen foreslår at styreinstruksen og instruks for daglig leder som Innlandet Revisjon har utarbeidet siste året skal være utgangspunkt for en gjennomgang og ev. oppdatering i et nytt styre.

Arbeidsgruppen mener at det må utarbeides nye dokumenter for virksomhetsstyring der bl.a. mål, strategier, organisering, delegasjoner, styring og internkontroll o.l. klargjøres. Det er likevel mulig å bygge videre på mange av dagens dokumenter.

Figur 1: Kapittelinndeling i samsvar med komponenter for virksomhetsstyring

- Revisjon Øst har en strategiplan. Innholdet i denne er langt på veg i samsvar med hvordan Innlandet revisjon tenker. Arbeidsgruppen antar at det vil være greit å finne felles struktur og nivå her.
- Begge selskapene har et kvalitetsstyringssystem. Arbeidsgruppen antar at det vil være greit å finne felles struktur og nivå her.
- Innlandet revisjon har en oppdatert personalhåndbok der det også er fokus på arbeidskultur. Arbeidsgruppen mener denne kan legges til grunn i et ev. nytt selskap.
- Innlandet Revisjon har også en kompetansestrategi. Revisjon Øst har noen av de samme punktene i sin strategiplan, og arbeidsgruppen antar at det vil være greit å finne felles struktur og nivå her.
- Når det gjelder struktur på informasjon og kommunikasjon antar arbeidsgruppen at det vil være greit å finne felles struktur her.

Det vil uansett være den nye daglige leder sitt ansvar å sørge for en virksomhetsstyring som ivaretar gjeldende regler og følger opp styrets føringer. Det er som nevnt over viktig at daglig leders handlingsrom avklares, at det er tilstrekkelig økonomi i det nye selskapet til å kunne lede, drifte og utvikle selskapet og at ansatte bidrar med velvilje.

IT-løsninger

Felles IT-plattform er avgjørende for effektiv drift av et sammenslått selskap. Et sammenslått selskap har behov for tilpasset programvare for drift av selskapet og gjennomføring av revisjonstjenestene.

Vi har nedenfor vurdert behovet for IT-funksjoner vi mener at et felles revisjonsselskap har behov for:

- Tidsregistrering
- Prosjektstyring
- Reiseregninger og utlegg fra ansatte
- Sak- og arkivsystem
- Revisjonsprogram regnskapsrevisjon
- Analyseprogram regnskapsrevisjon
- Program for gjennomføring av spørreundersøkelser
- Statistikkprogram for bearbeiding av data
- Elektronisk oppslagsverk
- Programmer for uttrekk og behandling av store datamengder

Hverken Innlandet Revisjon IKS eller Revisjon Øst IKS fører eget regnskap eller lønn selv. Det antas derfor at et nytt selskap vil kjøpe lønns- og regnskapstjenester eksternt og derfor ikke har bruk for programvare knyttet til disse tjenestene.

Arbeidsgruppen har ikke knyttet vurderinger til valg av felles framtidig IT-leverandør, eller til hvilke leveransekrav som bør stilles til denne. Dette er spørsmål som må håndteres av framtidig ledelse så fort som mulig, slik at mest mulig av praktiske løsninger er på plass ved etableringen av et sammenslått selskap.

Når det gjelder fagsystemene, bør Descartes og Sticos videreføres som arbeidsverktøy for regnskapsrevisjon.

Bedriftshelsetjeneste

Det er krav om medlemskap i bedriftshelsetjeneste når risikoforholdene tilsier det. Arbeidsgruppa tar ikke stilling til om et nytt selskap bør være medlem av en bedriftshelsetjeneste.

DEL 4 OPPLØSNING AV DAGENS SELSKAPER

Det må tas stilling til om det skal være virksomhetsoverdragelse eller om nåværende selskap skal opphøre og det skal dannes et nytt.

Oppløsning av dagens selskaper, eller videreføring?

Arbeidsgruppen har etter en samlet vurdering kommet fram til at selskapet videreføres på organisasjonsnummeret til Innlandet Revisjon IKS, men skifter navn til Revisjon Innlandet IKS. En eventuell avvikling av de to selskapene og opprettelsen av ett nytt kunne vært aktuelt dersom opptjente pensjonsforpliktelser for ansatte som ikke lenger er ansatt i selskapene hadde vært overtatt av garantiordningen ved avvikling av selskaper. Dette ville vært tilfelle dersom selskapet var et aksjeselskap, men ikke ved avvikling av interkommunale selskaper. Da blir midler og forpliktelser automatisk overført til det nye selskapet.

Et alternativ kunne være å la eierkommunene forholdsmessig overta pensjonsmidler og -forpliktelser for tidligere ansatte (dvs. alle andre enn nåværende ansatte), samt den årlige reguleringspremieforpliktelsen for disse. Dette har vært tilfelle ved sammenslåing av flere interkommunale revisjonsvirksomheter i andre deler av landet, bl.a. i forbindelse med at Romerike Revisjon IKS ble opprettet med virkning fra 15.5.13.

Prosess knyttet til avvikling av Revisjon Øst IKS

Begge selskaper vil avlegge årsregnskaper for siste driftsår. Siden arbeidsgruppen foreslår at virksomheten videreføres på organisasjonsnummeret, må Revisjon Øst IKS avvikles og et avviklingsstyre må avlegge et avviklingsregnskap.

Avviklingen skal skje i tråd med lov om interkommunale selskaper § 32-34. Hovedtrekkene er her som følger:

Selskapet kan oppløses dersom deltakerne er enige om det, jf § 32.

Når alle eierne har vedtatt av selskapet skal oppløses, skal representantskapet straks oppnevne et avviklingsstyre. Selskapets styre trer ut av funksjon når avviklingsstyret er valgt. Avviklingsstyret velge med ubestemt tjenestetid, jf. § 33. Samme paragraf sier at avviklingsstyret velger selv sin leder og nestleder.

Av § 34 fremgår det videre at avviklingsstyret skal utarbeide forslag til avviklingsoppgjør som legges frem for representantskapet til godkjenning.

Når avviklingsoppgjør er vedtatt og utbetaling av likvidasjonsoppgjør er foretatt, skal avviklingsstyret straks sende melding til Foretaksregisteret om at selskapet er avviklet.

Prosess knyttet til dagens deltakere i Innlandet Revisjon

Deltakerne i Innlandet revisjon IKS 2025 har bidratt til selskapets egenkapital på om lag 20 mill. kr. Overskuddet har påløpt gjennom mange år, og med ulike deltakere – og andeler. Selskapets eneste inntekt er kommet fra kommunene og mindre virksomheter gjennom betaling for revisjonsoppdrag. Alle kommunene har betalt for regnskapsrevisjon, men det er svært ulikt hvor mye kommunene har bestilt og betalt knyttet til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller. Dette vil det være vanskelig å regne på.

Dette kan tale for at den mest hensiktsmessige måten er å fordele egenkapitalen til deltakerne etter eierbrøk. Det må da forutsettes at en vesentlig del av dette går inn som egenkapital i det nye selskapet. Innskuddet forutsettes da å være basert på samme prinsipper blant dagens deltakere i Revisjon Øst og Innlandet Revisjon.

Pensjonsforpliktelser

Arbeidsgruppen foreslår at alle framtidige reguleringspremier for både ansatte, pensjonister, uføre og tidligere ansatte med oppsatt pensjon, videreføres i det nye selskapet. Pensjonsmidler og -forpliktelser i Revisjon Øst IKS overføres til Revisjon Innlandet IKS. Pr 31.12.24 utgjorde pensjonsmidlene kr 82 558 581, mens forpliktelsene utgjorde kr 82 237 952. Egenkapitalinnskudd utgjorde i Revisjon Øst IKS kr 2 505 249. Dette vil ikke utløse noen pengemessige transaksjoner, siden verdiene overføres internt i KLP med bakgrunn i aktuarberegning ved årsskiftet. Det gjøres oppmerksom på at det vil være regnskapstall pr 31.12.25 som vil bli lagt til grunn for overføringene. Disse forventes ikke å avvike netto i særlig i forhold til regnskapstallene pr 31.12.24. Tilsvarende tall for Innlandet Revisjon IKS er forpliktelser på kr 92 477 822 og pensjonsmidler på kr 90 002 685. Egenkapitalinnskudd utgjorde kr 2 237 782.

Selskapene er således ikke så ulike på dette området.

Interimsstyre

For å gjøre overgangen til en ny ledelse og styringsstruktur i det nye selskapet så smidig som mulig, foreslås det å etablere et interimsstyre fram til valget av nytt permanent styre er gjennomført. Det foreslås også at interimsstyret i kommende periode fungerer som valgstyre. Interimsstyret foreslås å bli tillagt bl.a. følgende oppgaver:

- Ansette daglig leder og ta stilling til hvilke oppgaver/funksjoner dagens ledere skal ha i det nye selskapet
- Påse at selskapet blir forsvarlig organisert og ledet, og følger fastsatte mål og strategier
- Bidra til å utvikle eller oppdatere strategiske planer for organisasjonen

Interimsstyret foreslås å bestå av leder og nestleder i dagens to styrever, samt en representant fra de ansatte fra hvert av selskapene. Interimsstyret fungerer fram til representantskapet i det nye selskapet har konstituert seg og fått valgt et nytt permanent styre.

En av dagens nåværende daglig ledere utpekes som sekretær for interimsstyret.

Overføring av revisjonsoppdrag (særoppdrag)

Overføring av særregnskap som er registrert med Revisjon Øst IKS skjer ved at Revisjon Innlandet IKS tilskriver Brønnøysundregistrene samlet om hvilke oppdrag det gjelder, og varsler særregnskapene (interkommunale selskaper, kommunale foretak, fellesråd, sokn, stiftelser og fjellstyrever) om dette.

Opplysninger om kommunens revisor oppdateres automatisk i Brønnøysund så snart de har mottatt melding om avvikling av Revisjon Øst IKS.

DEL 5 ANDRE SAMARBEIDSFORMER

Styret i Innlandet Revisjon har også bedt om at det andre måter å samarbeide på belyses.

Samarbeid kan f.eks. gjelde

- Felles kompetansehevingstiltak for ansatte
- Felles utviklingsprosjekter
- Felles «særroller» som f.eks. personvernombud
- Bistå hverandre når et av selskapene har kapasitetsutfordringer
- Felles veiledningstiltak ut mot kunder
- Kjøpe ressurser av hverandre, f.eks. at Revisjon Øst kan benytte Revisjon Innlandet sin personal- og administrasjonsrådgiver

Samarbeidsavtale kan inngås uten særlige formaliteter dersom det er felles prosjekter og arbeidsbyrden er omtrent lik. Dersom dette ikke er tilfelle, vil det være kjøp av tjenester. Kjøp av tjenester vil antas å være under 1,3 mill. kr og således falle inn under del II i anskaffelsesregelverket. En eventuell inngåelse av en offentlig-offentlig avtale må annonseres, slik at private aktører ev. kan reise innsigelser mot avtalen.

Fordelen med et samarbeid er at det samlet sett er grunn til å tro at det brukes mindre tid til å forberede interne og eksterne tiltak. Flere kommuner i Innlandet vil kunne få et bedre tilbud. Vi tror også at det vil være lettere å få til utviklingstiltak dersom det lages en arbeidsgruppe på tvers av selskapene, f.eks. hvordan selskapene kan videreutvikle metodikken ved hjelp av KI. Dette er et eksempel på en oppgave det er krevende for selskapene å prioritere i dag. Selskapene kan også oppnå bedre kompetanse på enkelte områder ved å bygge på den kompetanse som finnes i ett selskap. F.eks. vil et personvernombud ha nyttig kunnskap som begge selskapene vil kunne ha nytte av.

Arbeidsgruppen er positive til et slikt samarbeid, men har p.t. ikke foreslått en konkret samarbeidsavtale. Dersom det ikke besluttes at selskapene skal slå seg sammen, anbefaler arbeidsgruppen at styret treffer et vedtak om at det skal lages utkast til en samarbeidsavtale som skal forelegges styrene i begge selskapene.

Vedlegg 1 - Vurdering av alternative selskapsformer

Ulike selskapsformer

I forbindelse med en eventuell sammenslåing er det viktig å vurdere hvilken selskapsform som er mest hensiktsmessig for et nytt selskap. Det eksisterer fire mulige alternativer

- aksjeselskap (AS),
- interkommunale selskaper (IKS),
- kommunalt oppgavefellesskap (KO) og
- samvirkeforetaket (SA).

Den meste vanlig selskapsformen innenfor kommunal revisjon er IKS (14), deretter følger KO (3) og samvirkeforetak (2). KO var en organisasjonsform som kom med nye kommunelov. SA-en har vært etablert de siste 3-6 årene. Aksjeselskap (AS) er hittil ikke benyttet for å organisere kommunal revisjon eid av kommuner, men er en vanlig organisasjonsform i privat sektor, herunder blant private revisjonsselskaper.

Her følger en kort presentasjon av de ulike selskapsformene:

Interkommunalt selskap reguleres av lov om interkommunale selskap av 29.1.1999 nr. 6, siste endret den 6.2.2023 med virkning fra 1.1.24. Selskapsformen kjennetegnes ved at den har deltagere framfor eiere, og at det kun er kommuner, fylkeskommuner og andre IKS-er som kan være deltagere. Deltagerne har til sammen ubegrenset ansvar for selskapets forpliktelser, og selskapet kan ikke gå konkurs. Selskapsformen er tilpasset en tett, offentlig eierstyring. Selskapsavtalen og de fleste endringer av denne skal vedtas i alle deltageres kommunestyre. Medlemmene i representantskapet velges personlig av kommunestyrene, og representantskapet har enkelte oppgaver som i et AS ligger til styret.

Aksjeselskap reguleres av lov om aksjeselskaper 13.6.1997 nr. 44 og lov om allmenaksjeselskaper 13.6.1997 nr. 45. Eierne er aksjonærer som skyter inn kapital i selskapet ved stiftelsen (aksjekapital). Eiernes ansvar for selskapets forpliktelser er begrenset til kapitalinnskuddet, og aksjeselskaper kan gå konkurs. Eierandeler skifter eier ved salg av aksjer.

Samvirkeforetak opprettes etter reglene i lov om samvirkeforetak 29.6.2007 nr. 81. Eierne av et samvirkeforetak betegnes som medlemmer i foretaket. Samvirkeforetak brukes typisk der medlemmer ønsker å løse en oppgave i fellesskap. Medlemskapet er fleksibelt ved at medlemskap som utgangspunkt er åpent for alle som kan få sine økonomiske interesser ivaretatt av foretaket, og at det er kort frist for utmelding. Begge deler kan imidlertid, med visse begrensninger, reguleres i vedtektene.

Kommunalt oppgavefellesskap opprettes etter reglene i kommuneloven kap. 19. Kommunalt oppgavefellesskap kom inn i kommuneloven som en samarbeidsmodell med virkning fra 1.1.20. Loven regulerer bare de mest sentrale forholdene av betydning for samarbeidet. Det innebærer at det er mindre detaljerte lovkrav til samarbeidet sammenlignet med noen andre samarbeidsformer. Dette

skyldes at kommunalt oppgavefelleskap er særlig beregnet på samarbeid om mindre omfattende oppgaver, og er spesielt utviklet for samarbeid om produksjon av tjenester, for eksempel administrative støttetjenester som HR, IKT og arkiv.

Ved omfattende samarbeid om produksjon av tjenester, vil det ofte være behov for mer regulering enn minimumskravene i kommuneloven, blant annet for å forhindre uenighet mellom deltakerne. Da er ofte vertskommunesamarbeid eller interkommunale selskap (IKS) mer aktuelt.

Vi anser selskapsformen AS og KO som uaktuelle for organisering av et kommunalt revisjonsselskap fordi:

- KO-formen først og fremst er påtenkt virksomheter med færre deltakere
- AS-formen har et krav om at minst 50% av aksjene er eid av statsautoriserte revisorer for at selskapet skal kunne revidere aksjeselskaper. Dette lar seg ikke realisere.

Under følger derfor en drøfting av fordeler og ulemper med de to selskapsformene IKS og SA.

Kort presentasjon av aktuelle selskapsformer i nytt selskap

Samvirkeforetak - SA

Fem hovedelementer må være oppfylt for at det skal være tale om et samvirkeforetak i lovens forstand, jf. § 1:

- Det må foreligge en sammenslutning (sammenslutningskriteriet).
- Virksomheten må ha et økonomisk hovedformål (formålskriteriet).
- Det må foregå en omsetning mellom foretak og medlem (omsetningskriteriet).
- Avkastningen må fordeles etter omsetning (fordelingskriteriet).
- Deltakeransvaret må være begrenset (ansvarsbegrensningen).

Eierne av et samvirkeforetak betegnes som medlemmer i foretaket. Medlemskapet er i utgangspunktet åpent for alle som kan få sine økonomiske interesser ivaretatt. Vedtektene kan fastsette nærmere vilkår for å bli medlem, men bare så langt det er saklig grunn for det. Det er vurdert å være saklig grunn å nekte medlemskap for kommuner som f.eks. ligger utenfor et begrenset geografisk område. At det kun skal være kommuner eller kommunale selskap som er medlemmer, er også saklig grunn.

Medlemmenes ansvar begrenses til andelsinnskuddet som er betalt inn til samvirkeforetaket. Det kan ikke søkes dekning utover dette hos medlemmene, men i foretakets formue. Avtaler som er inngått

med medlemmene er avgjørende for ansvarsforholdet ved en eventuell konkurs. Stiftelsesdokumentet regulerer de økonomiske forhold ved etableringen.

Selskapets øverste eierorgan er årsmøtet. Et medlem kan delta på årsmøtet ved fullmektig etter eget valg.

Alle medlemmene har møterett på årsmøtet og har en stemme med mindre det er avtalt noe annet i vedtektene. Det kan i vedtektene bestemmes at medlemmene skal ha flere stemmer, men et medlem kan aldri ha flertall av stemmene på årsmøtet. Årsmøtet kan treffe vedtak som er bindende for medlemmene, det har instruksjonsmyndighet overfor foretakets øvrige organer, og omgjøringskompetanse når det gjelder andre beslutninger.

Årsmøtet kan vedta å endre vedtektene med to tredjedeler av de stemmene som er gitt. Vedtektene kan sette strengere vedtakskrav. Særskilte vedtektsendringer krever tilslutning fra minst fire femdelar av de stemmene som er gitt. Årsmøtet kan gjennomføres som elektronisk møte, jf. lovens § 44.

Et samvirkeforetak skal ha et styre og daglig leder. Hovedregelen er at styret velges av årsmøtet mens styret ansetter daglig leder. Styremøte kan avholdes elektronisk.

Selskapets regnskap skal føres etter regnskapslovens prinsipper. Årsmøtet velger revisor.

Selskapsformen har frem til nå vært lite benyttet som samarbeidsform i kommunal sektor. Det foreligger imidlertid to eksempler på at dette er gjort innenfor organisering av kommunalt revisjonsselskap. Revisjon Midt-Norge SA ble etablert i 2018 med 44 medlemmer og hovedkontor i Steinkjer, og Møre og Romsdal Revisjon SA med 24 eiere med hovedkontor i Kristiansund i 2019.

Samvirkeforetak er en fleksibel foretaksform og passer godt hvis det er mange medlemmer og hvis en ønsker å gjøre det enkelt å inkludere nye medlemmer i foretaket. Det sentrale med selskapsformen er at medlemmene løser en oppgave i fellesskap, det er medlemmenes bruk og nytte av foretaket som er viktig og ikke avkastning på innskutt kapital.

Interkommunalt selskap - IKS

Et IKS kjennetegnes ved at bare kommuner, fylkeskommuner og andre IKS kan være eiere (deltakere).

Den enkelte deltaker hefter ubegrenset for en fastsatt andel av selskapets forpliktelser. Andelen fastsettes i prosent eller brøk, og skal etter loven samsvare med den enkelte deltakers eierandel i selskapet, med mindre annet er særskilt avtalt i selskapsavtalen, jf. lovens § 3. Samtlige andeler skal til sammen utgjøre hundre prosent eller 1/1, slik at det er samsvar mellom heftelsesform og selskapets samlede forpliktelser.

Opptak av nye deltakere må vedtas ved endring av selskapsavtalen med tilslutning fra alle deltakerkommunene. Den enkelte deltaker kan med ett års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold i selskapet og kreve seg utløst av dette. Annen oppsigelsestid kan fastsettes i selskapsavtalen.

Den enkelte deltakers plikt til å gjøre innskudd i selskapet reguleres i selskapsavtalen, jf. loven § 5.

Representantskapet er selskapets øverste organ og består av minst én representant fra hver deltaker. Vedkommende kommunestyre/bystyre velger selv sin(e) representant(er). Den enkelte deltaker kan foreta nyvalg av sin representant i valgperioden.

De deltakende parter definerer i selskapsavtalen selv hvor mange representanter den enkelte deltaker skal ha i representantskapet, men loven § 6 krever at hver deltaker skal ha minst en representant med varamedlem. Etter loven § 9 har i utgangspunktet hver representant en stemme (med mindre annet er avtalt i selskapsavtalen), og saker avgjøres ved vanlig flertall, mens møteleders stemme er avgjørende ved stemmelikhet.

Representantskapet i et IKS er beslutningsdyktig når minst halvdelen av medlemmene er til stede og disse representerer minst to tredjedeler av stemmene.

Representantskapet kan treffe vedtak om at møter kan gjennomføres som fjernmøter. Protokoll kan signeres elektronisk, jf. lovens § 9.

Representantskapet behandler selskapets anliggender som regnskap, budsjett, økonomiplan og alle andre spørsmål som er definert å høre under representantskapet i selskapsavtalen.

Selskapet skal ha et styre på minst tre medlemmer. Representantskapet velger styrets leder og nestleder med mindre det er fastsatt i selskapsavtalen at valget foretas av styret selv.

Styret kan treffe vedtak om at møter kan gjennomføres som fjernmøter. Protokoll kan signeres elektronisk, jf. lovens § 12.

Selskapet skal ha en daglig leder som ansettes av styret med mindre det er fastsatt i selskapsavtalen at daglig leder ansettes av representantskapet. Daglig leder forestår den daglige ledelse av selskapet og skal følge de retningslinjer og pålegg som styret har gitt.

Selskapet er regnskaps- og revisjonspliktig. Selskapet har regnskapsplikt etter regnskapsloven hvis ikke annet er bestemt i selskapsavtalen. Representantskapet velger revisor.

Årsbudsjettet fastsettes av representantskapet, som også ser på virksomheten i et lengre tidsperspektiv på minst fire år i en økonomiplan.

Sammenligning av selskapsmodellene på sentrale punkter

Et sentralt spørsmål ved sammenslåing av dagens selskaper, er hvilken foretaksform som best ivaretar eiers behov for styring og påvirkning. Det vil være grunnleggende ved valg av selskapsform, at det etableres et foretak som bygger på langsiktig eierskap som sikrer trygge arbeidsplasser. Eierne må oppleve at de har påvirkningsmulighet i beslutninger og sikre at ansatte ønsker å investere sin kompetanse og arbeidskapasitet i selskapet.

Ved valg av foretaksform er disse momentene vurdert:

- Ansvar, herunder ansvar for selskapets forpliktelser og krav til innskudd.
- Eierstyring, herunder beslutningsdyktighet i eierorgan og krav ved vedtektsendringer.
- Endringer på eiersiden, herunder innlemming og uttreden av selskapet.

Ansvar, herunder ansvar for selskapets forpliktelser og krav til innskudd

En sentral forskjell mellom et interkommunalt selskap og et samvirke, er deltakernes ansvar for selskapets forpliktelser. I et interkommunalt selskap hefter hver deltaker ubegrenset for en fastsatt andel av selskapets forpliktelser. Andelen er avtalt i selskapsavtalen. I et samvirke er eiers ansvar begrenset til innskutt kapital.

For eierne gir samvirke minst risiko. Samtidig er det ut fra selskapets virksomhet og kundegruppe, svært liten risiko for at selskapet vil gå konkurs. Dette momentet har derfor mindre betydning ved valg av foretaksform.

Eierstyring, herunder beslutningsdyktighet i eierorgan og krav ved vedtektsendringer

For å være beslutningsdyktig, er det i et interkommunalt selskap krav om at minst halvdelen av representantskapets medlemmer må være til stede, og at disse representerer minst to tredjedeler av stemmene. Hvis for mange melder forfall, må det innkalles til nytt møte. I et samvirke tas beslutninger av de fremmøtte eierne/medlemmene. Det er derfor smidigere å avholde årsmøte i et samvirkeforetak. IKS-formen gir imidlertid mulighet for å gjennomføre møtene i eierorganene som fjernmøter, noe som også gjør denne selskapsformen relativt fleksibel for eierne. Dette kan ha betydning når det er store avstander for å møte fysisk for eierne.

Også ved vedtektsendringer har foretaksformene forskjellige regler. De mest omfattende og krevende reglene er gitt for interkommunale selskaper. Her kreves det at endring av selskapsavtalen får tilslutning fra alle deltakeres kommunestyre. I et samvirke hører slik beslutning inn under årsmøtet.

I et samvirke vil endringer i vedtektene kreve to tredjedeler av stemmene som er gitt. Vedtektene kan sette strengere vedtakskrav. Visse vedtektsendringer krever tilslutning fra minst fire femdelar av de stemmene som er gitt.

Endringer på eiersiden, herunder innlemming og uttreden av selskapet

Et område som også har betydning ved valg av foretaksform, er reglene for inkludering av nye eiere i selskapet og reglene for uttreden av selskapet. Vi ser først på inkluderingsreglene.

I et interkommunalt selskap krever innlemming av nye deltakere i selskapet, endring av selskapsavtalen som må godkjennes av kommunestyrene i alle selskapets eierkommuner. Når det gjelder samvirkeforetak, så er utgangspunktet at alle som kan få sine økonomiske interesser ivaretatt av samvirkeforetaket, har rett til å bli medlem ved innmelding. Imidlertid kan vedtektene angi en viss begrensning, f.eks. en geografisk avgrensning. Det er styret som avgjør søknader om innmelding.

Uttreden av selskapet er også regulert av de respektive lovene. Når det gjelder interkommunale selskaper, kan en deltaker tre ut av selskapet med ett års skriftlig varsel. Det kan avtales kortere oppsigelsestid i selskapsavtalen. I et samvirkeforetak kan det vedtektsfestes lengre utmeldingsfrist enn det som er hovedregelen dersom det foreligger tungtveiende, saklige grunner.

Oppsummering og vurdering

Gjennomgangen ovenfor viser at begge foretaksformene kan være aktuelle for et nytt sammenslått selskap. Interkommunalt selskap bør velges når det har betydning å involvere kommunestyrene ved endring av selskapsavtalen og sterk politisk kontroll ved inkludering av nye eiere. Foretaksformen har strenge bestemmelser knyttet til deltakernes oppmøte i representantskapet, men mulighet for fjernemøte avhjelper dette.

I et samvirkeforetak vil en måtte angi en geografisk avgrensning av hvem som kan være medlem av foretaket. Det vil si at en allerede ved oppstart av selskapet tar stilling til at flere kommuner kan bli medlem. Det er enklere å gjennomføre årsmøte, da det ikke er krav om at en viss andel av stemmene må være til stede for at årsmøtet er beslutningsdyktig. Det foreligger saklige grunner for at en lengre utmeldingsfrist kan vedtektsfestes. Årsmøtet beslutter endringer i vedtektene, noe som gir en mer smidig beslutningsvei.

Dersom en ønsker en streng kontroll med inkludering av nye eiere, er interkommunale selskaper best egnet selskapsform. Dersom en løsere regulering innenfor et nærmere angitt geografisk område foretrekkes, vil samvirkeforetak også kunne være en aktuell foretaksform.

Arbeidsgruppen foreslår at selskapsformen IKS videreføres i et sammenslått selskap. Dette begrunnes med at selskapsformen allerede er etablert, både i de to selskapene og i interkommunal revisjon generelt, samt at vi ikke kan se at andre selskapsformer har fordeler som oppveie dette. Denne selskapsformen bidrar dessuten til involvering fra eierne i selskapet.

Interkommunalt selskap har strenge regler for å få avholdt møter i representantskapet. Interkommunalt selskap har også de strengeste kravene ved vedtektsendringer. Dette gir disse eiere med små eierandeler og færre stemmer i representantskapet en større påvirkningsmulighet. Konstellasjonen av eiere i et nytt sammenslått selskap vil, ved siden av Innlandet fylkeskommune, bestå av noen store kommuner som Gjøvik, Lillehammer, Ringsaker, Hamar, Stange, Elverum og Kongsvinger, og flere små kommuner som Engerdal, Stor-Elvdal, Etnedal, Vang i Valdres, Vågå, Skjåk og Lom. Dette er et forhold som etter vår vurdering, kan tale for valg av interkommunalt selskap som foretrukket selskapsform.

Et nytt sammenslått selskap vil fortsatt være å anse/definert som et lite foretak. Dersom en kommune melder seg ut av foretaket, påvirker dette tjenesteproduksjonen og dermed også personellbehovet i selskapet. Ressursutnyttelsen kan bli mindre effektiv. En kort utmeldingsfrist på f.eks. bare ett par måneder innebærer at øvrige medlemmer får konsekvenser i form av økte kostnader. Det kan da bli aktuelt å redusere bemanningen og for ansatte kan dette føre til en utrygg offentlig arbeidsplass. Arbeidsgruppene foreslår derfor i selskapsavtalen at de betingelser som gjelder i dagens selskapsavtale

i Revisjon Øst IKS, videreføres i den nye selskapsavtalen. Det foreslås derfor at uttreden settes til 12 måneder med virkningsdato fra 1.7 (dvs. etter at årsregnskap for siste år er behandlet i fylkesting og kommunestyrene)

Langsiktig eierskap er av stor viktighet for et nytt selskap. Langsiktige eiere vil bidra til at selskapet kan ha en stabil oppdragsmengde, samt skape trygge og attraktive arbeidsplasser for ansatte. Et attraktivt selskap vil lettere trekke til seg kompetente og langsiktige arbeidstakere. Dette vil igjen bidra til tjenester av høy kvalitet til eierkommunene. Langsiktighet bør derfor sikres i form av bestemmelser i vedtektene.

Etter lov om interkommunale selskaper § 30 kan en deltager med ett års skriftlig varsel si opp sitt deltagerforhold i selskapet og kreve seg utløst fra dette, men det kan i selskapsavtalen fastsettes en annen oppsigelsestid.

Vedlegg 2 Vurdering av finansieringsform

Prissetting av revisjons- og veiledningstjenester – avregningsregime med eierkommunene

Revisjon Øst IKS og Innlandet Revisjon IKS skal i henhold til sine selskapsavtaler levere sine tjenester til selvkost etter reelt medgått tid. I forslag til selskapsavtale § 5 videreføres prinsippet om at selskapet skal fakturere sine tjenester til eierne etter reelt medgått tid.

I forbindelse med revisjon av eksisterende selskapsavtale for Revisjon Øst IKS ble det i 2025 rettet en henvendelse til 12 andre interkommunale revisjonsselskaper organisert som interkommunale selskaper (IKS-er) og 2 samvirkeforetak (SA). Totalt 7 av de 14 selskapene som fikk henvendelsen, besvarte denne. Fristen var satt til 28.2.25.

Oppsummert viser tilbakemeldingen på den forespørselen følgende:

Rogaland Revisjon IKS har ingen oppdragsavtaler med kontrollutvalgene. Selskapet utarbeider budsjett etter forventet aktivitet på den enkelte kommune/fylke basert på flere elementer, bl.a. folketall og erfaringer med kunde. Fakturering skjer månedlig basert på utført arbeid. Selskapet har ikke noe fast tilskudd. Selskapet opererer med en timepris, og har lagt inn et påslag for fortjeneste i denne. Selskapet er dermed skattepliktig.

Rogaland Revisjon IKS har en timeprismodell og fakturerer kommunene månedlig for påløpte timer. Selskapet er skattepliktig.

I Revisjon Midt-Norge SA er det årsmøtet som fastsetter årlig honorar for kommune. Overskudd skal som hovedregel bli i virksomheten. Selskapet har leveranseavtaler med eierne der det framgår hvor mange timer forvaltningsrevisjon den enkelte kommune skal ha og hva regnskapsrevisjon omfatter. Avtalen åpner også for ekstrarakturering i særlige tilfeller. Selskapet rapporterer forbrukt timeressurs på forvaltningsrevisjon årlig, men de ser antall timer over en fireårs periode. Leveranseavtalen sier også at det er årsmøtet i SA-et som vedtar årlig honorar for den enkelte deltakerkommune, og dette faktureres månedlig.

Revisjon Midt-Norge SA er tilskuddsfinansiert, og det er ingen avregning med eierkommunene pr 31.12.

Viken kommunerevisjon IKS har hatt en finansieringsmodell etter medgått tid. Dette har medført noen utfordringer på forvaltningsrevisjon når prosjekter ble bestilt seint og budsjettet ikke ble brukt opp før 31.12, og derfor måtte refinansieres året etter. Det er derfor fra 2024 innført ett 4-årig budsjett for valgperioden med en avregning når denne perioden er omme. Omleggingen skal gjøre det mer fleksibelt for kontrollutvalgene og mer forutsigbart for selskapet. Omleggingen er vedtatt av eierkommunene. Selskapet opererer med en høyere timepris på andre revisjonsoppdrag enn kommunene, og selskapet blir av den grunn skattepliktig for deler av sin virksomhet.

Viken kommunerevisjon IKS har en timeprismodell, og har en avregning med eierkommunene pr 31.12 hvert år på regnskapsrevisjon og hvert fjerde år på forvaltningsrevisjon. Selskapet er delvis skattepliktig.

Sørlandet Revisjon IKS er det siste nyetablerte interkommunale revisjonsselskap. Selskapet er slått sammen to tidligere interkommunale selskaper. Selskapets ressursfordeling skulle i henhold til sammenslåingsvedtaket vedtas av representantskapet. I ressursfordelingen er følgende lagt til grunn:

Gjennomsnittlig årlig tidsbruk de to siste årene på det enkelte oppdrag, og tidsbudsjett for første driftsår. En årlig fjerdedel av den totale ressursramme til revisjonsdisiplinene i fireårsperioden.

Dette innebærer at mer-/mindreforbruk av timer vil tatt hensyn til i modellen i det påfølgende budsjettår. Eierne vurderer at dette gir bedre forutsigbarhet og mindre årlige svingninger for selskapet og for eierkommunene.

Sørlandet Revisjon IKS er tilskuddsfinansiert, og det er ingen avregning med eierkommunene pr 31.12.

Romerike Revisjon IKS sin finansieringsmodell er basert på at kommunene betaler tilskudd som består av to elementer; en fast gradert del og en variabel del som beregnes etter antall innbyggere i kommunene. Et fast gradert tilskudd begrunnes med at alle kommunene, uavhengig av størrelse, må ha visse basisfunksjoner innen revisjon. Det faste tilskuddet er gradert etter kommunestørrelse, men likevel ikke slik at det øker proporsjonalt med kommunestørrelsen. Resterende del av tilskuddet fordeles etter innbyggertall.

Romerike Revisjon IKS er tilskuddsfinansiert, og det er ingen avregning med eierkommunene pr 31.12.

Møre og Romsdal Revisjon SA har en kostnadsfordelingsmodell. Denne bygger på en timepris for utført regnskapsrevisjon og en på forvaltningsrevisjon. I tillegg blir reisetid fordelt mellom kommunene. Overskuddet skal bli i virksomheten og komme medlemmene til gode gjennom gode og effektive revisjonstjenester. Årsmøtet i SA-et disponerer årsresultatet, og kan vedta etterbetaling hos medlemmene basert på omsetning. Kontrollutvalgene finner ordningen fleksibel, mens for selskapet er svakhetene at det blir mer uforutsigbart for økonomien og gir ikke en optimal effektivitet og utnyttelse av forvaltningsrevisjonsdelen.

Møre og Romsdal Revisjon SA har en timeprismodell, men ingen avregning med eierkommunene pr 31.12.

Salten kommunerevisjon IKS sin finansieringsmodell basert på at kommunene betaler tilskudd som består av to elementer; en fast gradert del og en variabel del som beregnes etter antall innbyggere i kommunene. Begrunnelsen for å operere med et fast gradert tilskudd er at det bidrar til at finansieringsmodellen fanger opp at alle kommunene, uavhengig av størrelse, må ha visse

basisfunksjoner innen revisjon. Det faste tilskuddet er gradert etter kommunestørrelse, men likevel ikke slik at det øker proporsjonalt med kommunestørrelsen. Resterende del av tilskuddet fordeles etter erfaringstall.

Salten kommunerevisjon IKS er tilskuddsfinansiert, og det er ingen avregning med eierkommunene pr 31.12.

Oppsummering og vurdering

Med unntak av Viken kommunerevisjon IKS, avregner de øvrige selskapene ikke mer-/mindre forbruk av timer med eierne pr 31.12. Viken kommunerevisjon IKS har også vært nødt til å justere denne for å gi mer forutsigbarhet knyttet til forvaltningsrevisjon (avregning sees nå over valgperioden på 4 år). En tilskuddsmodell er den vanligste i de fleste virksomhetene.

Slik Revisjon Øst IKS har oppfattet signalene fra eierne ved tidligere revisjoner av eksisterende selskapsavtaler, vil en tilskuddsmodell verken bifalles av eierne eller kontrollutvalgene. Vi ser derfor for oss at selskapet må videreutvikle eksisterende avregningsmodell/finansieringsløsning til beste for både eierne/kontrollutvalgene og selskapet.

For å sikre selskapet en stabil økonomi, og samtidig redusere det administrative arbeidet med å avregne eierkommunene pr 31.12, foreslås det å utvikle det «pengemessige» oppgjøret pr 31.12. Selskapet vil som tidligere holde kontroll på hvor mange timer som er levert/ikke levert, og rapportere dette årlig til kontrollutvalgene pr 31.12. Ev. ubrukte/merforbrukte timer avgjør hvor mange timer kontrollutvalgene kan bestille påfølgende år hos selskapet. Dersom kontrollutvalgene har timer til gode, kan disse brukes påfølgende år. Er situasjonen den motsatt, må aktivitetsnivået til kontrollutvalget reduseres påfølgende år.

Fordelen med denne omleggingen kan illustreres med følgende eksempel:

I en kommune er det i oppdragsavtalen med ett av kontrollutvalgene avtalt at det i år n skal leveres/bestilles 1 000 timer med regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll til en timepris på kr 1000. Ved årsslutt er 950 timer levert/bestilt, men ett forvaltningsrevisjonsprosjekt skal avsluttes i begynnelsen av påfølgende år. 50 timer står dermed som ubenyttet.

Ved nåværende avregningsløsning vil disse 50 timene tilbakebetales fra selskapet til kommunen og ikke stå til kontrollutvalgets disposisjon verken i år n eller påfølgende år n+1.

Kontrollutvalget vil da ha 50 timer mindre til disposisjon i år n+1 siden avslutning av forvaltningsrevisjonsprosjektet som løper mellom to år må belastes budsjett til kontrollutvalget påfølgende år, og reduserer deres handlingsrom til å kunne bestille nye forvaltningsrevisjonsprosjekter.

I den nye løsningen vil revisjonsselskapet ta med seg 50 timer til bruk i påfølgende år, og kontrollutvalget kan gjøre nye bestillinger i tråd med de nye budsjetttrammene utvalget har fått av kommunestyret påfølgende år n+1 uten å må korrigere for overforbrukte timer som er ikke er levert forgående år n.

En slik løsning er mer fleksibel for både kontrollutvalget og revisjonsselskapet. Kontrollutvalget vil unngå å få budsjettøverskudd i forhold til år hvor det kan være merforbruk og tilleggskostnader sendes kontrollutvalget i kommunen. I hovedtrekk vil dette gi større fleksibilitet for kontrollutvalgene (og kommunestyrene som vedtar budsjettene), og samtidig er at kontrollutvalgene vil bli budsjettstyrte og selskapet sikres forutsigbarhet og robusthet i forhold til å drive effektivt over tid.

Viser det seg over tid at selskapet ikke får bestillinger/levert timer som avtalt i oppdragsavtalene, tas oppdragsavtalte timer ned i kommende oppdragsavtaler med kontrollutvalgene. Dette vil gjøre det mulig for selskapet å ta ned utgiftene før inntektene uteblir. Samtidig vil kontrollutvalgene kunne disponere de bevilgninger kommunestyret har gitt til kontroll og revisjon uten å måtte oppleve avkortning av bevilgninger og muligheten til å gjennomføre planlagte og i mange tilfeller igangsatte forvaltningsrevisjoner i valgperioden, jf. plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll vedtatt av kommunestyret.

Arbeidsgruppen har ut fra en samlet vurdering foreslått at det som i dag skal holdes kontroll med utførte timer pr 31.12, men det skal ikke skje en pengemessig avregning mellom selskapene. I stedet skal selskapet holde kontroll med og rapportere ubrukte/merforbrukte timer pr 31.12.

Arbeidsgruppen har foreslått videreføring av selvkostprinsippet, dvs. at selskapet skal bruke en timesats som gjør at selskapet over tid ikke er egnet til å gå med overskudd.

Både Revisjon Øst IKS og Innlandet Revisjon IKS har i sine selskapsavtaler ett års varsel for å si opp sin deltagelse. En lengre oppsigelsestid vil kunne gi bedre forutsigbarhet for selskapets drift, men samtidig vil det ta lengre tid for deltagerne å tre ut av selskapet om de skulle ønske det.